Ватан севмак иймондандур!

Ўзбекистон овози

Газетага 1918 йил 21 июнда «Иштирокиюн» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Нархи: 5 сўм

1993 йил 4 май, сешанба

№ 80 (21.431).

ТАБАРРУК СИЙМОЛАР ТАШРИФИ

ЎЗБЕКИСТОН ХДП МАРКАЗИЙ КЕНГАШИДА УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ИШТИРОКЧИЛАРИ ВА ФАХРИЙЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Қарийб эллик йил бурун фашист босқинчилари устидан эришилган тарихий ғалаба тинчликсевар кучларнинг, ўз ватанларини кўз қорачиғидай асраган фарзандларнинг қонлари, жонлари ҳисобига бетакрор мардликлари, Республикамиз Президенти И. А. Каримов таъбири билан айтганда, шу вақтга қадар ҳеч қачон қайд этилмаган фидойиликлари эвазига қўлга киритилган. Фашистлар томонидан қилинган бу босқинчилик уруши халқларимизни синовдан ўтказди, айни вақтда тиллари, динлари ҳар хил бўлган элларни бир-бирларига яқинлаштирди, бирлаштирди.

Ана шу тарихий Ғалабада Ўзбекистон фарзандларининг хизматлари ҳам катта бўлди. Тарихга Улуғ Ватан уруши деб кирган ҳаётмамот жангномасининг энг ёрқин саҳифаларини мард, довюрак ўзбек ўғлонларининг жасоратисиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Ахир Собир Раҳимов, Мамадали Топиболдиев, Самиғ Абдуллаев, Солиҳ Умаров, Боис Эргашев, Абдусаттор Эшонқулов, Олим Ҳакимов каби ўнлаб уруш Қаҳрамонларининг жасоратини, мардлигини, ватанпарварлигини унутиб бўладими?! Умуман, урушда иштирок этган аксарият ватандошларимиз юртга садоқати билан халқимиз шаънини янада баланд кўтардилар.

Куни кеча Улуғ Ватан уруши қатнашчилари — табаррук замондошларимиз Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида қабул қилинди.

Меҳмонларни Ғалаба куни билан самимий табриклаган Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг биринчи котиби М. М. Расулов қирқ саккиз йилдан бери халқимиз тинч-хотиржам яшаб келаётганлигига мустаҳкам замин яратган, шунингдек, тинчликни янада мустаҳкамлашга ҳисса қўшаётган, ёшларимизни муносиб авлодлар қилиб тарбиялашдек муҳим ишда жонкуярлик кўрсатаётган мўътабар инсонларнинг фаоллигини алоҳида таъкидлади.

— Сизлар фидойилик нималигини, эътиқоднинг қудрати нималарга қодирлигини намойиш этган улуғ инсонлар сифатида ҳамиша азиздирсизлар, — деди у. — Шунинг учун ҳам сизларни халқимиз, республикамиз раҳбарияти ҳеч қачон ёддан чиқармайди. Мен бу ўринда мамлакатимиз Президенти И. А. Каримовнинг «Ғалаба куни муносабати билан Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида»ги Фармонини алоҳида фахр-ифтихор билан айтиб ўтмоқчиман. Сизлардан ҳали умидимиз катта. Юртимиз мураккаб иқтисодий қийинчиликларни бошидан кечираётган бир пайтда сизларнинг далдаларингиз, ишончларингиз, даъватларингиз ниҳоятда муҳим аҳамият касб этади. Сизлар билан бир мақсад йўлида, жонажон Ўзбекистонимиз истиқлоли ва истиқболи учун ҳамнафас курашаётганимиздан мамнунмиз.

Учрашувда сўзга чиққан Республика фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгашининг раиси, Меҳнат Қаҳрамони Б. Раҳимов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим, уруш Қаҳрамони, генерал-полковник П. Шевелев, учта Шуҳрат ордени соҳиби И. Мирзаев, уруш ногирони, шоир Зоҳиджон Обидов, Ўзбекистон халқ артисти Гавҳар Раҳимова, Тошкент шаҳар фахрийлар уюшмаси кенгашининг раиси Т. Содиқов мамлакатимиз Президентининг ўзларига бўлган диққат-эътиборидан, ғамхўрлигидан чексиз хурсандликларини изҳор этдилар. Ўзбекистон Республикаси давлат манфаатларини ҳимоя қилишда, унинг иқтисодиёти, маданиятини ривожлантиришда, ёш авлодни тарбиялашда фаол хизмат қилишаяпти, деб эътироф этилган эканмиз, бу — биз учун катта бахтдир, дейишди улар. Меҳмонлар Ўзбекистон Халқ демократик партиясига, унинг эзгу интилишларига муваффақиятлар тилашди. Партия ҳақиқий халқ партияси сифатида Ватанимизни равнақ топтириш ишига катта ҳисса қўшади, деб умид билдирдилар.

Учрашув иштирокчилари мамлакат раҳбариятининг олиб бораётган ички ва ташқи сиёсатини маъқуллаб, Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов номига Очиқ хат қабул қилдилар.

Партия Марказий Кенгашида ўтказилган қабулда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг иккинчи котиби М. Қирғизбоев, котиб И. Кочмарик, Ўзбекистон ХДП Тафтиш комиссияси раиси, Тошкент вилоят партия кенгаши биринчи котиби Ў. Турғунов қатнашдилар.

Ўзбекистон ХДП МК матбуот маркази.

СУРАТЛАРДА: 1. Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашида қабул пайти. 2. Фахрийлар ҳамиша сафда.

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТАЛАБАЛАРИ БИРИНЧИ ФЕСТИВАЛИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ёш ватандошлар, юртдошлар!

Истиқлолимиз қалдирғочлари, маънавиятимиз кўрғонлари, қадри баланд ўғил-қизларим!

Сизларни баҳор либосидан кўркам гўзал Фарғонамизда очилаётган ёшлик байрами — Ўзбекистон талабаларининг биринчи фестивали билан самимий қутлайман!

Мустақил тараққиётга ва ёрқин келажакка интилаётган мамлакатимиз тарихий янгиланиш даврини бошдан кечирмоқда. Келажаги буюк давлатнинг ёш авлоддан умидлари катта. Халқимизнинг юксак маданияти, унинг миллий қадриятлари қайта тикланаётган кезларда талаба ёшларнинг зиммасига юксак масъулиятли вазифалар тушади. Зеро, Ватанимиз сизлардан улуғ аждодларимизнинг улкан илмий меросини изчил ўрганишни, тараққиёт омилларини барқарорлаштиришда фидойи бўлишни ва ўзбек халқининг обрўйини оламга ёйишни кутади.

Бугунги кунда сиз, оловқалб ёшлар, барча халқлар ва давлатлар томонидан яратилган маърифатда — фан ва техникада, маданият ва санъатда неки янги ва илғор жиҳатлар бўлса, шунга дадил интилмоғингиз ва ўзлаштирмоғингиз лозимдир.

Анжуманингиз ўз ватани билан фахрланиш туйғусини яна ҳам теран англашингизда муҳим босқич бўлиб қолади, деб умид қиламан.

Азиз ёшлар!

Ўқиш-ишларингизда, келажак сари парвозингизда омад сизга ҳамиша ёр бўлсин, соғ-саломат бўлинглар!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 3 май.

ВАТАН САОДАТИ СИЗНИНГ ҚЎЛЛАРДА

Кеча оқшом жаннатмакон Фарғонада Ўзбекистон талабаларининг биринчи анжумани очилди. Уни Фарғона вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон халқ депутати, фестивалга тайёргарлик кўриш қўмитаси раиси Авазхон Мухторов очиқ деб эълон қилди. «Талабалар баҳори» фестивали қатнашчилари — олий ва ўрта махсус ўқув юртлари студентларининг вакиллари, ёш олимлар, муаллимлар ва хориждан келган меҳмонлар республика Президенти Ислом Каримовнинг табригини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Табрик матнини Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Муҳаммаджон Қорабоев ўқиб эшиттирди. Вилоят ҳокими Мирзажон Исломов йиғилганларни қутлар экан, мустақиллигимиз келажаги — ёшларга кўрсатилаётган ғамхўрлик ва бунинг масъулиятини тўла ҳис қилмоқлик лозимлигини уқтириб ўтди. Анжуман ёшлик куч-ғайратини, шижоат ва ижодкорлигини Ўзбекистон истиқлолини мустаҳкамлашга, иқтидорли толиби илмларни аниқлашга, Президентимиз олиб бораётган сиёсатни кенг тарғиб қилишга хизмат қилади. Фестивалнинг очилиш маросими руҳиятидаёқ шу ниятлар улуғворлиги ўз ифодасини топганди.

Шаҳардаги «Спартак» марказий ўйингоҳида алламаҳалгача ёшларнинг шоду-хуррамлиги аримади.

Фарғонада ана шундай тарихий воқеа юз берди.

МУСТАҚИЛЛИК БАЙРОҒИ ЮРАКДА ҲИЛПИРАСИН

Жавдат — анжуман меҳмони. Ўзини кўрмасдан олдинроқ у ҳақда эшитганман. Вашингтонда яшайди. «Америка овози»да ишлайди. Лекин, томири Ўзбекистонда. Асли Фарғона вилоятининг Тошлоғидан. Шўро ҳукумати ўрнатилганида отаси Собир Сайҳонли юртдан бош олиб чиқиб кетишга мажбур бўлган. Жавдат саргардонликда дунёга келган. Аммо, ўзбекчани сизу-биздан яхши гапиради. Асосийси, қалбида ота юртига муҳаббати чексиз. Ўзбекистонни кўришга заррача имконият берадиган йиғинларга қанот боғлаб учади. Фестиваль дарагини эшитди-ю...

— Илк бор ёш ватандошлар анжуманида Ўзбекистонни кўриш насиб этганди. Бугун яна шундай бахтга мушарраф бўлиб турибман. Отам энтикиб таърифлаган гўзал Фарғонада бу йирик тадбир

(Давоми иккинчи бетда).

• Шу сонга телеграмма

ТОШКЕНТ, «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ГАЗЕТАСИ МУҲАРРИРИЯТИГА

Жонажон Ўзбекистонимизнинг янгроқ овози, республикамиз ижтимоий-сиёсий ҳаётининг ойнаси бўлмиш отахон газетамиз Тўрақўрғон районида мингдан ортиқ садоқатли муштарийларига эга. У кўпмингкишилик корхонамиз аҳлининг ҳам севимли ахборот воситасидир. Газетанинг 75 йиллиги олдидан яқинда ўтказилган юбилейолди учрашуви ана шу мухлисларнинг катта байрамига айланди.

Биз севимли газетамизнинг адолат жарчиси, республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлашда жонкуяр ва жасоратли курашчи, ХДП дастурий вазифаларининг фаол тарғиботчиси деб биламиз ва унинг келгуси ишларига ривож тилаймиз. Овозинг ҳамиша жарангдор бўлсин, «Ўзбекистон овози»!

Наманган вилоятидаги Тўрақўрғон ширинлик комбинати меҳнат жамоаси.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИДА УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ФАХРИЙЛАРИ БИЛАН ЎТКАЗИЛГАН ҚАБУЛ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВГА

ОЧИҚ ХАТИ

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич!

Сизнинг биз, уруш фахрийларига илк бор кўрсатган ғамхўрликларингиздан то яқинда эълон қилинган Фармонингизгача барчаси XX асрнинг даҳшатли қирғинбарот уруши қатнашчиларини бениҳоя қувонтирмоқда. Биз учун бу юксак эътибор, ўз фуқаросини ҳимоя эта олган давлатгина чинакам инсонпарвар давлатдир, деган кўрсатмангизнинг аниқ исботидир.

Биз, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашидаги қабул иштирокчилари, аввало, Сизнинг мамлакатимиз истиқболини мустаҳкамлашни давлатимизнинг бош сиёсати, деб эълон қилганлигингизни, нафақат ўзимизнинг озод диёримизда, балки бутун Марказий Осиё минтақасида тинчлик, осойишталик, сиёсий барқарорликни, миллатлараро ва фуқаролар тотувлигини сақлаш йўлида қилаётган саъй-ҳаракатларингизни тўлалигича қўллаб-қувватлаймиз. Зотан, тинчликнинг қадри-қимматини, аҳамиятини биз, энг даҳшатли уруш қийинчиликларини бошдан кечирган фахрийлар ҳаммадан кўра кўпроқ тушунамиз, ҳис этамиз. Осмонимиз ҳамиша мусаффо, заминимиз осойишта бўлсагина олий мақсадларимиз рўёбга чиқиши мумкин, деб биламиз.

Асрий орзу-умидларимиз эса аниқ ва равшандир. Улар Сизнинг Ватанимиз истиқболи илмий асослар, аниқ далиллар билан исбот этилган «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ҳамда «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолаларингизда аниқ ва ойдин ўз ифодасини топгандир.

Бинобарин, ҳозирги қийин шароитда ҳур Ўзбекистоннинг келажаги йўлида бир ёқадан бош чиқариб, елкадош бўлиб халқимизга ҳалол хизмат қилиш ўз она диёрига чинакам меҳр-муҳаббат қўйган ҳар бир инсоннинг муқаддас бурчидир. Ўз навбатида, биз уруш фахрийлари ҳам давлатимиз манфаатлари учун хизмат қилиш, унинг иқтисодиёти ва маданиятини равнақ топтириш, ёш авлодни она-Ватанга чексиз меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаш борасида бундан буён ҳам ўз куч-ғайратимизни аямаймиз. Дарҳақиқат Ўзбекистон — келажаги буюк давлат, деган ишонч билан яшаймиз, ва бу ишга муносиб ҳиссамизни қўшамиз бу бизга катта кучқувват бахш этади.

Сизга мамлакатимизнинг Истиқлоли ва Истиқболи йўлидаги бетиним ва кўп қиррали фаолиятингизда улуғ зафарлар, мустаҳкам соғлиқ-саломатлик тилаймиз. Тилагимиз — яратганнинг ўзи Сизни паноҳида асрасин.

Бектош РАҲИМОВ, Самиғ АБДУЛЛАЕВ, Исроил МИРЗАЕВ, Собир ОХУНЖОНОВ, Павел ШЕВЕЛЕВ, Бурхон СИРОЖИДДИНОВ, Иброҳим РАҲИМ, Боис ЭРГАШЕВ, Абдусаттор ЭШОНҚУЛОВ, Гавҳар РАҲИМОВА, Нуриддин МУҲИДДИНОВ, Алексей ҚУРБОНОВ, Муқаддам АШРАПОВА ва бошқалар.

ФРОНТЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Бухоро вилоят кенгашида Ғалаба байрами арафасида Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва байналмилалчи жангчилар шарафига қабул бўлди.

Уни Халқ демократик партияси вилоят кенгаши биринчи котиби Ж. К. Нуруллаев очди. Вилоят ҳокими Д. С. Ёдгоров партия аъзоси бўлган фронтчиларни умумхалқ байрами билан табриклади.

Маросимда Ўзбекистон Президенти Фармонига асосан фронтчи отахон ва онахонларга 10 минг сўмлик мукофотлар, вилоят кенгаши номидан қиматбаҳо совғалар топширилди.

Маросимда сўзга чиққан уруш фахрийлари оталарча ғамхўрлик учун Президентимиз И. А. Каримовга, Халқ демократик партияси Марказий Кенгашига самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Н. НАИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ИСТИҚЛОЛ ЯКДИЛЛИККА ДАЪВАТ ЭТАДИ

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ДИНДОРЛАР БИЛАН ФУҚАРОЛИК ВА ВАТАНПАРВАРЛИК БИРЛИГИ УЧУН

28 апрелда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши ва Тошкент вилоят кенгашлари томонидан Янгийўл шаҳрида ўтказилган амалий конференцияда гап Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг мамлакатимизда виждон эркинлиги кафолатларини амалга оширишдаги тутган ўрни тўғрисида борди. Маърузачи — Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг котиби, ҳуқуқшунослик фанлари доктори А. Х. Саидов тўпланганларни виждон эркинлигига риоя қилишнинг конституциявий ва қонунчилик, диндор фуқаролар билан ҳамкорлик қилишнинг асослари билан таништирди. Маънавий, ҳаққоний тарихий тарбия, маданий камолотга эришишдаги ҳамкорлик, турли динларга эътиқод қилувчиларнинг инсоний қадриятларни қабул қилиши муаммолари маърузачининг алоҳида диққат марказида бўлди. Нотиқ диндор фуқароларнинг ҳуқуқий, ижтимоий, сиёсий тушунчаларига янгича сиёсатшунослик ёндашувлари тўғрисида гапириб берди. Президент Ислом Каримов олиб бораётган Ўзбекистоннинг буюк келажаги томон етакловчи истиқлол ва тараққиёт йўли мамлакатимизнинг барча фуқароларини дини, тили, диний ва маънавий қарашларидан қатъи назар бирлаштираётгани таъкидлаб ўтилди.

Турли динга эътиқод қилувчилар билан фуқаролик тотувлигини мустаҳкамлаш тўғрисида ўз фикрлари билан Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар Кенгашининг котиби В. П. Медведев ўртоқлашди. Тошкент вилоятида виждон эркинлиги қонунчилигининг қандай амалга оширилаётгани тўғрисида вилоят ҳокими ижроия аппаратининг диний ва халқаро ишлар бўйича гуруҳи бош мутахассиси М. Х. Юсупхўжаев гапириб берди. ХДП Марказий Кенгашининг илмий маслаҳатчиси, педагогика фанлари доктори Я. С. Уманский ўз маърузасини «Дин ва сиёсат: тарих ва бугунги кун» масаласига бағишлади.

Анжуман ишининг давоми секцияларда ўтказилган мунозаралар билан тўлдирилди. Конференция қатнашчилари, турли ёшдаги ва касбдаги кишилар, Тошкент шаҳри ва вилоятининг жамоатчилик фаоллари, диндорлар ва атеистлар диннинг маънавий мазмуни, тарбиявий аҳамияти тўғрисида ўз фикрларини билдирдилар. Ислом, Христиан ёки бошқа динлар эътиқод қилишга мажбурлайдилар, таъсир қилиб, зўравонликни тарғиб қиладилар, деган нотўғри фикрларни қораладилар. Тўпланганларнинг диний эътиқодни сиёсийлаштиришдан асраш, муқаддас қадриятлардан эгри йўл, ғаразли мақсадларда фойдаланишга уринаётган кимсалардан ҳимоя қилиш масалаларида фикрлари бир ердан чиқди. Кейинги конференцияларга дин арбобларини, диний ўқув юртлари домлаларини ва диндорлар бирлашмалари вакилларини ҳам таклиф қилиш тўғрисида таклифлар билдирилди.

Мунозаралар давомида, конференция иштирокчилари Ўзбекистон ҳудудларида мамлакатимизнинг маданиятини, маънавий ва миллий ўзига хослигини чуқур англаб етмаган қатор диний ташкилотларнинг фаолият кўрсатаётганлиги хусусида ташвишланиб гапирдилар. Ҳар қандай диний тарғибот қилишда, энг аввало ўзбек халқининг, шунингдек, Ўзбекистонда тинч-осойишта яшаётган миллатларнинг анъаналарига ҳурмат билан муносабатда бўлиш кераклиги тўғрисида фикрлар билдирилди.

Конференция қатнашчилари ўзбек халқининг буюк ўғлони Усмон Юсуповнинг уй-музейини зиёрат қилиб, маҳалла қўмиталари фаоллари билан суҳбат қилдилар. Янгийўл биохимия заводи меҳнат жамоаси уларни меҳмондўстлик билан кутиб олдилар.

И. АБДУКАРИМОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг парламент фаолияти ва партиялараро алоқалар бўлими мудири.

ЎЗБЕКИСТОН ХДП ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгашининг V пленуми бўлиб ўтди. Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. Ҳ. Абдураимов Собир Раҳимов тумани ҳокими этиб тайинлангани муносабати билан Тошкент шаҳар партия кенгаши биринчи котиби ва ижроия бюроси вазифасидан озод қилинди. Ўзбекистон Республикаси Президенти девонида консультант бўлиб ишлаб келган Ш. Шоисломов Тошкент шаҳар партия кенгашининг биринчи котиби ва ижроия бюросининг аъзоси этиб сайланди.

Шунингдек, пленум Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгаши ижроия бюросининг шаҳар кенгаши IV пленумидан кейинги фаолияти тўғрисида шаҳар партия кенгаши иккинчи котиби В. Медведевнинг ахборотини тинглади ва тегишли қарор қабул қилди. Пленумда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби М. Расулов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков сўзга чиқди.

Ўзбекистон ХДП МК Матбуот маркази.

НИЯТ—ҲАМКОРЛИК ПОЙДЕВОРИНИ ҚЎЙИШ

Маълумки, ўтган ҳафта Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Германия Федератив Республикасига расмий сафар қилганди. Шуниси қувончлики, нафақат Европада, балки бутун дунёда ҳам ўз ўрни ва мавқеига эга бўлган бу мамлакатга қилинган ташриф самарали якунланди.

(Расмий сафар ҳақидаги ҳисобот билан газетамизнинг навбатдаги сонида танишасиз).

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн икинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессияси 1993 йил 6 май соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари эртага, 5 май куни, эрта билан соат 9 дан то кеч 18 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ГУРУҲЛАРИ ВАКИЛЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоят ва Тошкент шаҳридан бўлмиш халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши эртага, 5 май куни соат 17.30 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг кичик мажлислар залида бўлади.

ДАВР ТАЛАБИГА МУНОСИБ БЎЛАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ И. ЖЎРАБЕКОВНИНГ 1993 ЙИЛ 28 АПРЕЛДА БУХОРО ВИЛОЯТИ ФАОЛЛАРИ ЙИҒИЛИШИДАГИ

маърузаси

Ҳурматли дўстлар!
Азиз бухороликлар!

Кейинги пайтларда бир қанча вилоятларда иқтисодий ислоҳотнинг бориши, улардаги ижтимоий-сиёсий вазият ўрганилиб, жойлардаги ҳокимликлар, хўжалик органларига амалий ёрдам берилди. Йўл қўйилган хатолар тугатилиб, улар такрорланмаслиги учун чора-тадбирлар белгиланди.

Андижон, Жиззах ва Сурхондарё вилоятларида Ўзбекистон ҳукумати комиссиялари ўтказган текширишлар мазкур вилоятларда раҳбарларнинг сиёсий-маънавий, билимдонлик ва ташкилотчилик савиялари жамиятимизнинг бугунги талаблари даражасида эмаслигини кўрсатди. Айрим бир раҳбар ходимлар ўтиш даврининг қийинчиликларидан фойдаланиб, фақат ўзини ўйлаб, баъзи кимсаларга шароит яратиб берган. Эскича услуб ва дунёқарашини ўзгартирмаган собиқ раҳбарлар юқори лавозимларни эгаллаб олиб, шахсий ва яқинлари манфаатини кўзлаб ишлаган.

Шунинг учун Президентимиз Ислом Каримов раҳбарлигида мазкур вилоятлар бошлиқлари, туманлар, шаҳарлар ҳокимлари, хўжалик раҳбарлари, кенг жамоатчилик вакилларининг кенгайтирилган йиғилишлари ўтказилди. Йиғилишларда вужудга келган ижтимоий-сиёсий вазият ва иқтисодий аҳвол ошкора муҳокама этилди, тегишли ташкилий тадбирлар кўрилди.

Андижон, Жиззах, Сурхондарё вилоятларида тартиббузарлик, халқ хўжалигига раҳбарлик бой берилгани учун шу вилоятлар, бир қанча туман ҳокимлари ўзгартирилди.

Масалан, Сурхондарё вилоятини олиб кўрайлик. Вилоятда халқ хўжалигининг етакчи тармоқлари — саноат, транспорт, қурилиш ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш соҳаларида аҳвол йилдан-йилга ёмонлашиб боряпти, фақат саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йили 1991 йилдагига нисбатан 7 фоиз камайган. Бир йилда вилоятда пахта етиштириш 78 минг тонна ёки 1989 йилдагига нисбатан бешдан бир баробар қисқарган. Кейинги тўрт йил ичида қорамол бош сони 4,5 мингта, қўй-эчки 45 мингта камайган. Шу йилнинг биринчи чорагида вилоят хўжаликларида гўшт, сут, тухум етиштириш ҳажмлари камайиши давом этган.

Сурхондарё вилоят халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳаларидаги ачинарли аҳвол ҳам асосан ҳокимликларга, уларнинг иш услубига боғлиқ экани аниқланди. Вилоятда мактаб, болалар боғчалари, касалхона, ошхона, кутубхона каби маданий-маиший бинолар қуриш, эскиларини таъмирлаш муаммо бўлиб турган бир шароитда янги-янги масжидлар қурилиши авж олдириб юборилган. Биргина «Ҳазорбоғ» совхозида 10 та, Худойназаров номидаги совхозда 9 та масжид қуриляпти. Бунинг устига вилоятда дабдабали масжидлар барпо этиш ҳам одатга айланган. Ангор тумани марказида 1,5 гектар майдонни эгаллаган жоме масжиди қурилишига туман раҳбарияти бош-қош бўлиб турган.

Умуман, шу йил 1 мартга қадар 227 янги масжид рўйхатдан ўтган, [illegible] ўтиш арафасида турибди.

Бундай ҳодисалар Бухоро вилоятида ҳам содир бўлаётганини айтиб ўтмасдан бўлмайди. Вилоятнинг айрим раҳбарлари, ҳокимлар халқнинг кундалик эҳтиёжларини қондириш, унинг мушкулини осонлаштиришни бир чеккага қўйиб, тезроқ шуҳрат қозонишга интилаётгани сир эмас.

Шунинг сингари, дабдабали иншоотлар, бинолар, ҳар бир маҳаллада масжид-мадраса қуриш баъзи туманларда, шаҳарларда, қишлоқларда кўзга ташланяпти. Вобкент тумани марказида довруғи хорижий мамлакатларга бориб етган маданий-диний марказ қурила бошлаган ва унга 90 миллион сўмга яқин маблағ сарфланган. Туман ҳокими бу менга катта шон-шуҳрат келтиради, деб тушунган ва вилоят ҳокимлиги билан келишмай иш бошлаб юборган.

Эндигина мустақилликни қўлга киритган халқ орасида замонавий илм-маърифат тарқатиш ўрнига диний ақидаларга, художўйликка берилиб, ўзларининг бундай «халқпарварлиги» қандай оқибатларга олиб келишини фаҳмлай олмайдиган айрим раҳбар ходимлар элга муносиб хизмат қила олмайди.

Аввало, одамларга замонавий мактаб, маданият саройи, уй-жой, касалхона, чойхона, ҳаммом қуриб беришни, уларни илм-маърифатли қилишни ўйлаш, сўнгра эса тоат-ибодат қилиш тўғри бўлади. Жаҳоннинг ҳамма маданиятга эришган мамлакатларида ишлаб чиқариш, неъматлар яратиш, умуман, моддий масалалар ҳамиша биринчи ўринда турган.

Зотан, одамларнинг ақл-идроки учун кураш, энг аввало, уларга тўкин ва кўркам ҳаёт кечиришнинг иқтисодий негизини яратиб бериш орқали олиб борилиши зарур.

Дарҳақиқат, биз ҳам Европа, Осиё ва Америка қитъасидаги энг ривожланган мамлакатларнинг иқтисодий структурасини, уларда фан-техника тараққиёти, халқ таълими қандай йўналишда бораётганини тезроқ ўрганиб олишимиз шарт. Эскича тушунча ва ўтмишнинг қули бўлиб қолмаслигимиз керак.

Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси ёш мустақил давлатимизни тезроқ камолотга етказишни ўзининг бош вазифаси деб ҳисобламоғи зарур.

Президентимиз Ислом Каримовнинг бугунги ички сиёсати, хусусан, кадрлар борасидаги сиёсатининг моҳияти ҳам шунда. Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий-сиёсий ислоҳотлар ҳам шунга қаратилган.

Ҳурматли биродарлар!

Сизларга маълумки, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов топшириғига биноан ҳукумат комиссияси Бухоро вилоятида иқтисодий ислоҳотнинг бориши, вилоятдаги ижтимоий-сиёсий вазият, ҳокимлик томонидан Президент фармонлари ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг бажарилишини ўрганиб чиқди.

Д. Ёдгоров раҳбарлик қилаётган вилоят ҳокимлиги иқтисодий қийинчиликларни бартараф этиш борасида бирмунча ишларни амалга оширган ва оширяпти.

Ўта оғир бўлган 1992 йилда вилоят аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш дастури қабул қилиниб, четдан 2,5 миллиард сўмлик халқ истеъмоли моллари келтирилди. 1993 йилда қабул қилинган дастур бўйича бу кўрсаткични 15 миллиард сўмга етказиш кўзда тутилган.

Ўтган йили давлатга пахта, пилла, чорвачилик ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш режалари уддаланди.

Бухоро вилоятида аҳолини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлаш борасида катта ишлар амалга оширилятпи. Шу йилнинг ўзида 156 километр водопровод ва 263 километр газ тармоқлари қурилди. Йилнинг биринчи чорагида 90 километр газ тармоқлари қуриб ишга туширилди.

Ҳозирги вақтда Ромитон, Янгибозор, Қоракўл туманлари марказларида водопровод тармоқлари қуриш кенг кўламда олиб бориляпти. Бухоро шаҳрига ичимлик сув етказиб берадиган Дамхўжа-Навоий-Бухоро қувурини фойдаланишга топшириш ишлари давом эттириляпти.

Ўзбекистон ҳукумати ҳозирги қийин даврда юртимизда тинчлик ва осойишталикни сақлаб туришга жуда катта куч-ғайрат сарфлаётганини яхши биласизлар. Ўз ватанини севган ҳар бир кишининг вазифаси унинг кучига-куч қўшмоқдир. Текинхўрлар, чайқовчилар, порахўрлар, йўлтўсарлар, ўғри-муттаҳамлар, юлғичлар, ишёқмаслардан жамиятимизни тозалашимиз шарт.

Халқ Президентимиз Ислом Каримовнинг жиноятчиликка қарши кураш ташаббусини қўллаб-қувватлаяпти. Бу ўринда Бухоро вилоятида олиб борилаётган ишларни алоҳида кўрсатиб ўтиш мумкин. Кейинги пайтларда жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, тартиб-интизомни сақлаш масалаларига ҳам вилоят ҳокимлиги катта эътибор беряпти. Шу йилнинг уч ойи мобайнида уюшган жиноятчиларнинг бир қанча гуруҳлари тугатилди. Аммо вилоятда ижтимоий-сиёсий, иқтисодий соҳаларда амалга оширилаётган чора-тадбирлар ҳам ўзининг тўла самарасини беряпти, деб бўлмайди.

Саноат корхоналарига раҳбарликнинг сустлиги оқибатида шу йилнинг биринчи чорагида ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 7 фоиз камайган. 39 саноат корхонаси ишлаб чиқариш ҳажмини камайтирган. Танқислик пайтида вилоятда ишлаб чиқариладиган 51 турдаги энг муҳим маҳсулот — халқ истеъмоли товарларидан 21 тури бўйича ишлаб чиқариш ҳажми пасайиб кетган. Кўпгина корхоналарда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, назоратни кучайтириш ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Вилоят, туман ва шаҳарлар ҳокимликлари жойлардаги саноат корхоналари, ташкилотлар ва муассасалар меҳнат жамоалари ҳаёти билан деярли қизиқмаяптилар. Улар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Когон ёғмой заводидаги аҳвол бунга мисол бўла олади. Заводда халқ мулкини талон-тарож қилиш авж олган. Ташмачилик бу ерда ишловчиларнинг кўпчилиги учун одат тусига айланиб қолган. Шу йилнинг биринчи чорагида, маълумотларга қараганда, 67 та майда ўғрилик содир бўлган.

Ёки Бухоро ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасини олиб кўрайлик. Ўзбекистон енгил саноатининг энг йирик корхоналаридан бири бўлган бу бирлашма узоқ йиллардан буён қолоқликдан чиқа олмаяпти. Хўш, бунинг сабаби нимада? Корхонани замонавий техника ва технология асосида қайта қуроллантириш тўғрисида ўз вақтида ғамхўрлик қилинмаган ва аҳоли талабига жавоб бермайдиган товарлар ишлаб чиқариш давом эттирилган. Натижада шу йил 1 апрелга келиб, бирлашмада 5 миллиард 400 миллион сўмлик сифатсиз тайёр маҳсулот тўпланиб қолган. Шу йил биринчи чораги якунлари бўйича вилоятда гўшт харид қилиш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 14 фоиз, сут харид қилиш 4 фоиз ва тухум харид қилиш 33 фоиз камайган. Фермер-деҳқон хўжаликлари имкониятидан фойдаланиш қониқарли эмас.

Вилоят туманларининг ҳаммасида ҳам аҳолини иш билан таъминлашга етарли эътибор берилмаяпти. Масалан, Ромитон туманида бу борадаги топшириқ 49 фоиз, Пешку туманида 53 фоиз ва Олот туманида 61 фоиз бажарилган, холос.

Вилоят ҳокимлиги томонидан савдо тармоқларида тартиб ўрнатиш, аҳолини зарур озиқ-овқат ва истеъмол моллари билан таъминлаш борасида қилинаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди.

Озиқ-овқат маҳсулотлари етишмай турган ҳозирги шароитда вилоят бозорларида нарх-навонинг баландлиги сабабларидан бири шундаки, бундай маҳсулотларни четга олиб чиқиб кетиш ҳоллари камаймаяпти. Масалан, шу йилнинг биринчи чорагида 10 миллион сўмлик мева-сабзавот ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари божхона ходимлари томонидан ушлаб қолинган. Шу кунларда вилоят бозорларида бир килограмм мол гўшти 500—550 сўм, картошка — 50 сўм, пиёз 18 сўмдан сотиляпти.

Ўтган йили чакана товар оборотининг умумий ҳажми аввалги йил билан солиштирганда 31 фоиз камайди. Айниқса, меъёрланган озиқ-овқат фондлар таъминоти назорати етарли эмас. Белгиланган миқдорга нисбатан 4,6 минг тонна шакар, 388 тонна чой кам олинди. Бу эса аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан етарли миқдорда таъминлашда қийинчиликлар туғдирди. Айрим туманларда, жумладан, Вобкент ва Жондор туманларида меъёрланган товарларни етказиб бериш яхши йўлга қўйилмаган. Айрим камёб моллар қонунга хилоф равишда тақсимланяпти.

Бухоро шаҳри, Жондор тумани ҳокимликлари томонидан савдо тушумига нисбатан топшириладиган купонлар нисбатан тасдиқлаб берилмаган. Февраль ойида ҳам купонлар билан савдо қилиш қоидалари «Бухоросавдо» концерни, вилоят матлубот уюшмаси дўконларида қўпол равишда бузилгани аниқланди. Бу эса халқ учун зарур маҳсулотлар четга чиқиб кетишига имкон яратди. Бу вилоят ҳокимлиги, шаҳар ва туман ҳокимликлари томонидан Ўзбекистон Президенти фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорининг бажарилиши бўйича ишларни ташкил этишда жиддий камчиликлар борлигини кўрсатади.

Вилоятда солиқ сиёсати қонун-қоидаларига ҳар доим ҳам риоя қилинмаяпти. 1992 йилда турли мулкчилик шаклидаги 2903 солиқ тўловчидан 1193 тасида солиқ тўлаш тартиб-қоидалари бузилган. Ана шунинг натижасида 869 мансабдор шахсга маъмурий жазо берилди. 581 минг сўм жарима солинди.

Вилоят ҳудудидан ноқонуний тарзда товар-моддий бойликларни олиб чиқиб кетиш ҳоллари камаймаяпти. Ўтган давр мобайнида вилоятдан олиб чиқиб кетишга уринилган 22 миллион сўмлик саноат моллари, 3 миллион сўмлик мева-сабзавот консервалари, 1,5 миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари ушлаб қолинди.

Бу ўринда шуни ҳам айтиб ўтиш керакли, вилоятдан моддий бойликларни олиб чиқиб кетишда мансабдор шахслар муросасозлик қилмоқдалар. Масалан, биргина «Ўзмевасабзавотузумсаноат» концерни вилоят бошқармаси 1992 йилнинг 9 ойида 83 миллион сўмлик маҳсулотни товар айирбошлаш учун четга юборган, эвазига эса 6 баравар кам, яъни 14 миллион сўмлик маҳсулот келтирилган.

Вилоятда жиноятчиликка қарши кураш, чайқовчиликнинг олдини олиш борасида ҳам суст иш олиб борилмоқда. Масалан, ҳозирги тижорат ишлари авж олиши муносабати билан чайқовчилик, харидорларни алдаш каби иллатлар кўпайган бир пайтда Бухоро вилоятида 1992 йилда фақат 70 та чайқовчилик ва савдо тартибини бузиш ҳолати қайд этилган ёки бундай ҳоллар 1990 йилдагига нисбатан 10 баравар камайган, деб кўрсатилган. Бу вилоятда жиноятчиликка қарши кураш жуда бўшаштириб юборилганининг далилидир. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини поймол қилиш ҳолатлари содир бўлаяпти.

Вилоят прокуратура органлари терговчилари асосан самарасиз ишламоқда, тугалланган ишларнинг деярли 25 фоизи қонуний муддатлардан четга чиққан ҳолда кўриб чиқилган. 10 фоиз жиноят ишлари қўшимча терговга қайтарилган, прокурорлик назорати таъминланмагани учун 13 фоиз жиноий иш ҳаракатдан тўхтатилган. Оқибатда оғир жиноятлар вилоятда 1991 йилга нисбатан 4,5 фоиз кўпайган.

Бунга битта мисол келтираман. Қоракўл йиғирув-тикув фабрикасида бош муҳандис Болтаев билан бош ҳисобчи Ҳамдамов тил бириктириб, 6 тонна тақчил калава ипни четга чиқараётганида қўлга тушган ва маҳсулот мусодара қилинган. Лекин ана шу маҳсулотни фабрика маъмурияти аввалги нархда қайта сотиб олган. Бу билан фабрика раҳбарларининг жинояти яширилган. Аммо бу жиноий иш 8 ой мобайнида кўрилмаган.

Вилоятда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш оқибатида келтирилган зарарларни ундириш бўйича йил давомида бironта ҳам даъво қўйилмаган. Қолаверса, вилоят прокуратура органлари судлар томонидан фуқаролик ишларини кўриш вақтида йўл қўйилаётган хатоларни бартараф этиш бўйича етарли иш олиб бормаганликлари туфайли республика олий суди томонидан Бухоро вилоятида 1992 йилда кўрилган ишларнинг 60 фоизи бекор қилинган.

Вилоят ички ишлар органлари фаолиятини таҳлил этиш бу соҳада ҳам хато ва камчиликлар оз эмаслигини кўрсатди. Жиноий ишлар умумий сони 5 фоиз, Вобкент туманида 47 фоиз, Шофриконда 33 фоиз, Жондорда 15 фоиз ва Ғиждувонда 14 фоиз кўпайди.

Энг ёмони, жиноятларнинг аксарияти давлат ва жамоа мулкларини ўғрилашга тўғри келишидир. Шундай жиноятлар Когон, Вобкент, Ғиждувон ва Жондор туманларида икки баравардан зиёд кўпайган. Ашаддий жиноятчилик Жондор туманида тўрт баравар, Шофиркон ва Бухоро туманида уч баравар ортган.

Ҳар бир фармон ва қарор бўйича аниқ тадбирлар ишлаб чиқилиши, уни бажариш муддатлари, ижрочилари белгиланиши лозим. Аммо вилоятдаги айрим туманлар, жумладан, Вобкент тумани ҳокимлигининг масъулиятсизлиги, ўзбошимчалик билан иш кўриши оқибатида кўнгилсиз ҳодисалар, халқ ризқига хиёнат қилиш ҳоллари содир бўлмоқда. Тумандаги айрим нопок шахслар халқ ва давлат ҳисобига бойлик орттираётгани, ташмачилик, таъмагирлик, хўжасизлик сингари иллатлар авж олгани ҳақида меҳнаткашлардан тушаётган шикоятлар кўпайди.

Текширишда бу эътиров ва шикоятлар тўғри экани аниқланди. Айниқса, аҳолини озиқ-овқат, чорвачилик ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашда узилишларга йўл қўйилди.

Туманда капитал қурилишнинг аҳволи ёмон. Социал-маданий бинолар барпо этиш паст даражада қолмоқда. Масалан, бу кўрсаткич мактаблар ва болалар боғчаси бўйича 50 фоиз, клублар бўйича 40 фоиз, ҳаммомлар бўйича 30 фоиз, сув ва газ таъминоти тармоқлари бўйича 20 фоиз бажарилган.

Фермерларга ажратилиши лозим бўлган 1200 гектарли махсус ер фонди ташкил этилмаган, атиги 10 фоиз ер ажратилган, холос.

Вобкент туманида иқтисодий қийинчиликларни ҳал этиш, бозор иқтисодиётига аста-секин ўтиш бўйича сезиларли иш қилинмаётир. Айниқса, аҳоли норозилигига сабаб бўладиган нарх-навони асоссиз оширишга қарши назорат ишлари қониқарсиз ташкил этилган. Туман ҳокимлиги томонидан саноат, қишлоқ хўжалиги, маиший хизмат кўрсатиш каби тармоқлар бирор марта текширилмаган.

Тумандаги савдо тармоқларида тартиб ва интизом бўшаштириб юборилган. Харидорлар ҳақидан уриб қолиш, камёб молларни қонунга хилоф равишда тақсимлаш каби ҳолатлар рўй берган.

Маъмурий, ҳуқуқ-тартибот идоралари зиммасига катта вазифалар юклатилган бўлишига қарамасдан, туманда қонунга зид ишлар қилинмоқда. Туман прокурори А. Ўрозалиев фаолиятида жиддий камчиликлар мавжуд. Туманда прокурор назорати деярли сезилмайди. Натижада туман бўйича 1992 йил ва 1993 йилнинг дастлабки уч ойида жиноятчилик кўпайган, айбдорларни фош этиш ва жазога тортиш ишлари тўла бажарилмаган. Шунинг оқибатида 1992 йилда 1991 йилга нисбатан жиноятчилик 47 фоиз ошган. Айниқса қасддан одам ўлдириш, давлат ва фуқароларнинг мулкини ўғрилаш, босқинчилик каби жиноятлар кўпайган. Уларнинг 37—40 фоизи очилмай қолган.

Бу ерда Вобкент туманида содир бўлган ҳодисалар устида батафсил тўхталиб ўтдик. Аммо бу вилоятнинг бошқа туманлари ва шаҳарларида аҳвол бундан яхши, деган маънони билдирмайди. Бу ерда тўпланганлар ўзлари учун тегишли хулосалар чиқариб оладилар, деб ўйлайман.

Ўртоқлар!

Сизларнинг ижозатингиз билан яна муҳим бир масала устида қисқача тўхталиб ўтаман.

Бухоро вилоятида бизнинг асосий бойлигимиз бўлган суғориладиган ерлардан фойдаланиш ишларини қайта кўриб чиқиш талаб этилади. Вилоят хўжаликларида суғориладиган ерлар самарадорлиги жуда паст. Ўтган йили кузги дон экинлари ҳосилдорлиги гектар бошига 24 центнерни, шоли 17 центнерни, маккажўхори 31, картошка — 49, сабзавот — 158, ширали экинлар 134 центнерни ташкил этди. Кўриниб турибдики, ана шу экинлар ҳосилдорлиги бўйича сизлар республикада энг охирги ўринда турибсизлар.

Шу билан бирга чорвачиликда ҳам аҳвол яхши эмас. Ўтган йили вилоят хўжаликларида гўшт етиштириш 1991 йилдагига нисбатан 5 фоиз, сут — 3 фоиз, тухум — 50 фоиз камайган. Ҳар бир сигирдан соғиб олинган сут 2357 килограммни ташкил этган. Бу йилнинг биринчи чорагида ҳам аҳвол ўзгармади. Биринчи чоракда қорамол бош сонининг кўпайишига қарамай, 1992 йилнинг шу даврига нисбатан 750 тонна кам гўшт етиштирилган ёки 16 фоиз пасайган, тухум етиштириш 44 фоиз камайган.

Шундай қилиб, бу камчилик ва нуқсонлар шуни кўрсатадики, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликлари, маъмурий, ҳуқуқ-тартибот органлари ўз фаолиятларини давр талабига мос йўналтира олмаганлар.

Азиз бухороликлар!

Бухоро вилояти раҳбарлари, барча меҳнаткашлар ўтиш даврининг қийинчиликларини сабр-тоқат ва ақл-идрок билан енгиб, кўрсатилган хато ва камчиликларни тезда бартараф этган ҳолда 1993 йилнинг барча режаларини бажариб, мамлакатимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшадилар, деб умид билдиришга рухсат этгайсизлар.

ВАТАН САОДАТИ СИЗНИНГ ҚЎЛЛАРДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

ўтказилиши — мустақил ёшларнинг ҳақиқий шодиёнасидир, — дейди у. — Ватандан узоқда ундаги ўзгаришлардан кўпинча бехабар қолмоқдамиз. Кўпинча эски фикрларга ёндошиш билан чекланяпмиз. Мана шундай зиёратлар биз каби муҳожир ижодкорларнинг фикр булоқлари кўзини очади.

Бир неча ой олдин Тошкентга келганида Жавдат Сайҳонли ҳамкасбларимдан бирига шундай деганди: «ҳар бир ўзбек ўз юрагида мустақиллик байроғини кўтармас, уни кўз қорачиғидек эъзозламас экан, ишларимиз унча юришмайди».

Фарғона фестивали ишимиз юришаётганининг (кўз тегмасин) тимсолидир. Мустақиллик байроғи бу ерга ташриф буюрган ҳар бир ёш ижодкор юрагида ҳилпираётганини фикр кўзи билан кўришади меҳмонлар. Бунга ишончим комил.

СЎЗИНГИЗ МАМЛАКАТ ҲИРОЖИ БЎЛУР

Тараққиёт қонуни шунақа. Ёшлар катта авлоддан илгарироқ фикрлай олишга ҳаракат қиладилар. Шу ҳақиқатни англай олган жамиятдагина ривожланиш бўлади. Мамлакатимиз Президенти бошқарувнинг турли тизимларига нисбатан ёш кадрларни тайинлаб чиниқтираётгани ҳам бежиз эмас. Узоқни кўра билувчи, мустақиллик тақдири учун чинакам қайғурган раҳбар шундай қилади. Ислом Каримов «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» ва «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» рисолаларида юртдаги аҳволни таҳлил қилар экан, фаровон ҳаёт учун ҳали анча меҳнат қилиш зарурлигини уқтиради. Бу борада асосий юк ёшлар зиммасига тушиши аниқ.

Фарғона фестивали шунчаки ўйин-кулгидан иборат эмас. Бу ерда илмий-амалий конференциялар ҳам ўтказиладики, ёшлар Ватан келажаги, бу йўлда нима ишлар қилиш зарурлиги ҳақида фикрлашиб оладилар.

— Бугунги талаба — эртага жамиятни бошқаради — дейди анжуманнинг бош ҳомийси, Фарғона вилояти матлубот жамиятлари уюшмаси кенгашининг раиси Маъмуржон Тожибоев. — Ёшларга эътиборни кучайтирганимиз — келажак пойдеворини мустаҳкамлашдир.

Эсимда, анжуманга тайёргарликнинг илк кунлари. Ташкилий қўмитанинг дастлабки йиғилиши. Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Қўмитаси, Фарғона вилояти Ёшлар Иттифоқи Қўмитаси, Республика талабалар жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши ходимлари бироз қимтиниброқ фестиваль харажатларини айтишди — 2 миллионга етар-етмас... «Ҳозирги шароитда бу нима бўлади», — деди Фарғона вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари, ташкилий қўмита раиси Авазхон Муҳторов. Маблағ икки баравар кўпайтирилди. Бош ҳомийнинг ўзи бир ярим миллион сўм ўтказиб берадиган бўлди. Бундан руҳланган «Ёшлик» савдо-тижорат ишлаб чиқариш фирмаси ва «Фарғонанефтеоргсинтез» бирлашмаси ҳам ҳомийликни ўз зиммаларига олишди.

— Қуллуқ бўлсин, энди...

Фарғона вилояти Ёшлар Иттифоқи Қўмитаси саркотиби Алишер Тожибоевни гапга соламиз.

— Бундай йирик тадбирни ўтказишнинг ўзи бўлмас экан, яхшиям вилоят ҳокимлиги бош-қош бўлди. Ҳал қилиниши қийин масалаларда, айниқса, уларнинг хизмати асқотди...

У фикрини тугата олмади. Юмшоқ ўриндиқли «Мерседес» автобуслардан тушиб келаётган меҳмонларга пешвоз чиқишга чоғланди.

Бундай пайтда бафуржа гаплаша олмайсан. Бўлмаса, анжуманни ўтказишга жон куйдирганларнинг ҳар бири дил сўзини эшитсанг арзийди. Аммо... мезбонлар учун энг масъулиятли палла бошланганди. Суҳбатнинг мавруди эмас. Бир неча дақиқадан сўнг анжуман тантанали очилди. Марказий ўйингоҳ ёшларнинг ҳаяжони билан гўё дошқозондек «қайнайди». Қатнашчилар юзларига қарайман. Ғамхўрликдан мамнунлик, миннатдорлик туйғулари уфуриб турибди. бу чеҳралардан. Фестивалнинг очилиш маросими авжига минганида биз бу шодиёнани газета саҳифасига муҳрлашга ошиқдик. Фарғона оқшомидаги бу тантаналар руҳини эрта тонгдаёқ муштарийларга биринчи бўлиб етказишга интилдик.

Тошкентга сим қоқяпмизу, ҳаёлда Ғафур Ғулом мисралари. Агар ҳаёт бўлганларида ҳассос шоиримиз, албатта, «Талабалар баҳори»га ташриф буюрардилар. Унинг очилиш маросимида .шоир овози янграши, ўйингоҳ узра даъваткор мисралари қанот ёзиши шубҳасиз эди:

Беш йил ҳа дегунча
ўтиб ҳам кетар,
Сўзингиз мамлакат
ҳирожи бўлур.
Ватан ва давлатга онд
кўп ишлар
Обрўли фикрингиз
муҳтожи бўлур.

Шавкат ИСРОИЛОВ,
«Ўзбекистон овози»нинг ўз мухбири.

Фарғона вилояти.

ХОНАДОНГА ГАЗ КЕЛДИ

Кейинги пайтларда ана шундай хушхабарлар республикамиз қишлоқларида кўплаб тарқалмоқда. Бу ўзбек қишлоқлари ва хонадонлари тобора ободонлашаётганлигидан дарак беради. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумати халқимизнинг маиший шароитларини янада яхшилаш борасида кўпгина тадбирларни амалга оширмоқда. Чунончи, қишлоқларни газлаштириш ҳақидаги Президент фармони фикримизнинг ёрқин далилидир.

Яқинда ана шундай қувончли воқеа Қува районидаги М. Раҳматов номли жамоа хўжалигининг аъзоси Мақсудахон Мамановани нг хонадонида содир бўлди. Унинг уйига табиий газ ўтказилди. Райондаги кўпгина хонадонларда аёллар оғир меҳнатдан озод бўлишди. Мирзо Улуғбек номли, «Дўстлик» ва «Бўстон» жамоа хўжаликларидаги 1,5 мингта яқин хонадонда «зангори олов» ёнадиган бўлди. Умуман район бўйича бу хайрли иш учун 50 миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланди. Район газлаштириш корхонаси ходими Зайнобиддин Юнусов, пайвандчилардан Муҳаммад Турдиев ва Ғанижон Қозоқовлар бу хайрли ишда кўпчиликка ўрнак бўлишди.

СУРАТДА: моҳир газ пайвандчиси Арслон Бўриев. У район аҳолисини табиий газ билан таъминлашда ўзининг алоҳида ҳиссасини қўшди.

Ш. ОЛИМОВ олган сурат. (ЎзА).

• ХДП: одамлар орасида

ҚИЗИРИҚЛИКЛАРНИНГ МУЛОҚОТ КЛУБИ

• Ўзбекистон Халқ демократик партияси Қизириқ район кенгаши қошида ишлаб турган «Мулоқот» клубининг Охунбобоев номли давлат хўжалигида ўтказган навбатдаги учрашувидан кўплар катта таассурот олдилар.

Клубнинг бош мақсади шундай: одамлардан тушган саволларнинг биронтасини ҳам жавобсиз қолдирмаслик керак. Бироқ жавоб беришда бор масъулиятни фақат партия котиби зиммасига олади деб ўйламанг. Кенгаш фаоллари мулоқотга ваколатли идораларнинг раҳбарларини ҳам таклиф қилади. Билдирилган таклиф ва мулоҳазалар шу ернинг ўзида таҳлил этилади.

Вилоят кенгаши яқинда ўтган йиғилишида қизириқликларнинг бу фаолиятини маъқуллади ва барча партия ташкилотларида, шу жумладан вилоят кенгаши миқёсида ҳам «Мулоқот» клуби кунини ўтказиб туриш ҳақида қарор қабул қилди.

О. УСАНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

АНДИЖОН. (ЎзА) Бу ерда вилоят фаолларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Жиззах ва Сурхондарё вилоят Кенгашлари сессияларида сўзлаган нутқида баён этилган фикрлар асосида андижонликлар олдида турган вазифалар белгилаб олинди.

Вилоят ҳокими Қ. Обидовнинг маърузасида ва сўзга чиққанларнинг нутқларида республика раҳбариятининг ички ва ташқи сиёсати маъқулланиб, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида аҳолининг эҳтиёжманд табақаларини ижтимоий ҳимоялашни яхшилаш, юрт осойишталигини сақлаш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашни янада кучайтириш масалаларига эътибор қаратилди. Мавжуд хато ва камчиликларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

Республика Олий Кенгашининг Раиси Ш. Йўлдошев йиғилишда нутқ сўзлади.

* * *

ТОШКЕНТ. (ЎзА). Пойтахт вилояти фаолларининг мазкур масалага бағишланган йиғилишида вилоят ҳокими С. Сайдалиев маъруза қилди. Маърузачи ва сўзга чиққанлар Президентимиз нутқларида жамиятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришнинг долзарб масалалари ўртага қўйилганини, ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларини барқарорлаштириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш энг асосий вазифа бўлиб қолаётгани таъкидланганини айтдилар. Шу муносабат билан юрт осойишталигини сақлаш, ижтимоий адолатни қарор топтириш, маъмурий идоралар фаолиятини яхшилаш, ишга масъулият билан ёндашиш зарурлигини уқтирдилар.

Республика Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков йиғилишда нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов номига мактуб йўллаб, республика раҳбариятининг ички ва ташқи сиёсати қизғин маъқулланаётганини таъкидладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси М. Умурзоқов қатнашди.

• • •

ЖИЗЗАХ. (ЎзА). Бу ерда бўлиб ўтган вилоят фаолларининг йиғилишида ҳам Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Жиззах ва Сурхондарё вилоят кенгашлари сессияларида сўзлаган нутқида баён этилган фикрлар асосида вилоят меҳнаткашлари олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Вилоят ҳокими А. Тошкенбоевнинг маърузасида ва сўзга чиққанларнинг нутқларида республика ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини маъқуллаш билан бирга ишда масъулиятни ошириш, йўл қўйилган камчиликларни тезроқ бартараф этиш, маҳаллийчилик, ошна-оғайнигарчилик, таниш-билишчилик каби иллатлар такрорланишига йўл қўймаслик масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Республика бош вазирининг ўринбосари Б. Ҳамдамов йиғилишда сўзга чиқди.

ХАТЛАР, ХАТЛАР, ИЧИ ТЎЛА ДАРДЛАР...

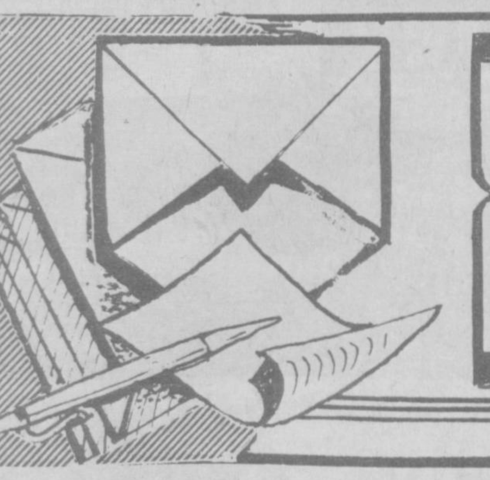

Халқ айтгани ҳақ чиқар

• *Гап эгасини топади*

УМИДИМ СИЗЛАРДАН

Бир кун келиб рўзномага арзнома ёзаман, деб ҳеч хаёлимга келтирмагандим. Лекин мажбур бўлдим. Боиси 2 болам бор. Уларнинг отаси Рустам Зоҳиров бизни ташлаб кетган. Ҳозир Қарши шаҳридан Қўқонга кўчиб кетган, дейишади. 1991 йил август ойидан бери алимент ололмаяпман. Билишимча, собиқ турмуш ўртоғим Риштон шаҳар технология транспорти бошқармасида шофёр экан. Бир неча маротаба республика Адлия вазирлигига мурожаат қилишга тўғри келди. Улар текширамиздан нари ўтишмаяпти. Бўлмаса, Қарши шаҳар халқ суди алимент олишимга дахлдор барча ҳужжатларни Қўқон шаҳрига жўнатган. Иш пишиқроқ бўлсин, деб ҳатто ўша ҳужжатларнинг нусхасини Қўқон халқ судига ўз қўлимиз билан топширганмиз. Ваҳолонки, ҳеч қандай ўзгариш йўқ. Қизиғи шундаки, Зоҳировнинг иккинчи хотини алимент олиб турибди. Иккала хотинга ҳам бир вақтда ҳужжат юборилганига қарамай, менинг ишимга совуққонлик билан қарашаётганига ҳайронман.

Тоҳира ЗОҲИРОВА.

● РЕДАКЦИЯДАН: Тоҳирахон, кўп ҳам куюнаверманг, Эрингиз хотин олиб хотин қўйишни «мардлик» деб билади чоғи. Болаларини унутган ота вақтида алимент юбориб туришни эслармиди. Муаммони ҳал қилишда Риштон ҳокимлигидаги мутасаддилар бир мулоҳаза қилиб кўрадилар, деб ўйлаймиз.

КЎЗА СИНДИРГАН АЗИЗМИ?

Биз Чироқчи районидаги Аҳмад Яссавий номли давлат хўжалигининг биринчи бўлимида истиқомат қиламиз. Ишчи-хизматчилар бамаслаҳат дардимизни ёзишни лозим топдик. Муаддаога кўчадиган бўлсак, аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш ҳақидаги қарорга мувофиқ меҳнаткашларнинг 100 минглаб маблағлари ҳисобига қувурлар ётқизилиб, қишлоғимизга чучук сув келтирилган эди. Хўш, эндичи? Одамларга ҳам ҳайронсан. Бундай хайрли ишни суиистеъмол қилиб юбордилар чоғи. Ўзбошимчалик билан қувурларни тешиб, уйларига сув ўтказиб ола бошлашди. Оқибатда сув босими камайиб, об-ҳаёт йиғиладиган ҳовузга ҳеч нарса оқмайдиган бўлиб қолди. Қарийб 5 минг хонадон сувсиз қолди. Кунимиз ёғингарчиликка қолган: тарновдан сув тушса, пақирларни тўлдириб оламиз. Бўлмаса, 10-15 километрдан сув ташишга тўғри келади. Бу аҳвол қачонгача давом этади-

Бир гуруҳ аҳоли номидан Норқул ЭРОЛОВ.

● РЕДАКЦИЯДАН: Халқимизда сув келтирган азиз, деган нақл бор. Афсуски, хўжалигимиздаги воқеаларга қараганда бунинг акси бўлганга ўхшайди. Ахир кўпнинг насибасини тежаб-тергаб, қолаверса, увол қилмасдан тасарруф этилса нур устига аъло нур бўларди-я! Ҳар қалай сув келтириш учун қувурлар ётқизишда мутасаддилик қилган мутахассислар йўл қўйилган хатони олдини олиб, сув босимини кўтариб қўйишга имкон топадилар, деган ниятдамиз.

ҲЕЧ НАРСА БЕРОЛМАСМИШ

Бу мактубни Яккабоғ туманидаги Бобур номли ўрта мактаб ўқитувчилари биргалашиб ёздик. Бунинг боиси бор. Чунки, биз биламизки, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра ўқитувчиларга йилига 1 тонна кўмир, ҳар ойда 20 килограммли балонли газ берилиб, электр энегияси бепул бўлиши лозим. Бултур кўмир учун 350 сўм товон пули, минг киловатт электр қуввати учун 100 сўмдан берилди. Газ учун ҳеч нарса берилмади. Район молия бўлими бошлиғи Неъмат Каримовга мурожаат қилсак, ҳозир бюджетимиз жуда ночор, бошқа ҳеч нарса беролмаймиз, деган жавобни қилди. Биз «Хисор» давлат хўжалиги марказидан олис қишлоқда яшаймиз, қишлоқ мактабида ишлаймиз. Хўжалигимиз газлашмаган. Кўмир, балонли газ анқонинг уруғи. Тезак тутатишга тўғри келмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг қарорини биз томонларда адо этилмаётганини қандай тушуниш керак?

Бир гуруҳ ўқитувчилар номидан Ҳаким СОЛИЕВ.

● РЕДАКЦИЯДАН: Нима ҳам дердик. Баъзи раҳбарлар шароитга мослашишга ўрганиб қолишган. Яккабоғ район молия бўлими мутасаддиларини билмадик-ку, зеро келажак авлод тарбиячиларига ғамхўрлик қилиш ўрнига қўйилса, ёмон бўлмасди.

БАЛАНД БИНОЛАР ЎРАГАН ҚИШЛОҚДА

Бизнинг қишлоқни Жарариқ дейишади, Зангиота район «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги ҳудудидамиз. Хўш, нима бўлибди, дейсизми? Ҳамма гап шундан-да. Бир чеккадан ҳикоя қиладиган бўлсак, ҳозир ҳамқишлоқларимиз тер тўкадиган дала-ю боғлар ўрнида кўп қаватли бинолар қад кўтарган, «Ибн Сино», «Жарариқ» мавзелари бунёдга келмоқда. Қишлоғимиз эса ана шу ўзига хос шаҳарчалар ўровида етим боладек мунғайиб қолди. Ободончилик ишларига қаралмаяпти. На текис кўчамиз, на дурустроқ биномиз бор. Балки мутасаддилар биз яшаб турган жойларни шаҳарга қўшилиб кетади, деган фикр билан хафсаласизлик қилишаётгандир.

Эсимни танибманки, қишлоғимиз аҳли ўзинг учун ўл етим қабилида кун кечириб келади. Чунончи, 50-йилларда оқсоқолимиз раҳматли Ёқуб ота Зияев бош бўлиб мактаб қурилганди. 12 хонали, бир қаватли бу бино 3 йилда қишлоқ аҳлининг кучи ва маблағи ҳисобига бунёд этилганди. Кейин кексаларимиз уйма-уй юриб, пул тўплаб лой-тупроқ кўчаларга тош тўкдиришди. 70-йилларда яна «йиғ-йиғ» билан хонадонларга водопровод ўтказилди. 80-йилларга келиб катта кўчамизга қорамой тўкиб, эпақага келтиришди. Афсуски, бултур баҳорда кутилмаганда ўт чиқиб, ишонган тоғимиз дегандай, мактаб биноси ёниб кетди. Болаларимиз қўшни мавзедаги мактабга борадиган бўлишди. Ҳозир 387 оиланинг 700 дан ортиқ ўғил-қизи бир чақиримдан мўл йўл босиб, қурилишлар оралаб, лойга ботиб, ўқиб келишяпти. Ўша нохуш воқеага ҳам бир йилдан ошди. Мана ўқув йили ҳам тугай деб қолди. Болаларимизнинг кўнгли ўксиб юрибди. Лекин Жарариқ қишлоғи ҳақида, бу ерда яшаётган аҳоли-ю болалар ҳақида ҳеч ким қайғурмаяпти. Бўладиган ишнинг бўлгани маъқул. Қачонгача қишлоғимиз шаҳарга қўшилади, деб умидвор бўлиб юрамиз? Оқсоқолларимиз йиғилишиб вилоят ҳокимлигига боришган эди. Мактаб қурилишига маблағ йўқ, деб қайтаришибди. Хўш, нима қилайлик? Ҳозирги шароитда «йиғ-йиғ» қилишнинг имкони бўлмаса.

Ҳамқишлоқлари номидан Раҳим ДАРВЕШЕВ.

● РЕДАКЦИЯДАН: Ҳайронмиз, шаҳар ичида қолган Жарариқ қишлоқ аҳлининг айби нимада! Балки, одамларнинг бундай аросатда қолдиришдан манфаатдорлик бордир. Қачонгача улар Тошкент чеккасида қад кўтарган кўп қаватли уйларда яшаб турганларга текин томоша бўлишади. Эски мактабни тиклаш ёки янгисини қуриш муаммо бўлса, йўлларни тузатиб болаларнинг оғирини енгил қилишнинг иложи йўқмикан! Шу ишга дахлдор идораларнинг мутасаддилари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўрадилар, деган умиддамиз.

МУШТАРИЙ МАКТУБИДАН САТРЛАР

● САМАРҚАНД. Бир нарсага ҳайронман. Балки, замона зайлидир. Лекин жамоа ва давлат хўжаликлари қоракўл терини 500-600 сўмдан сотмоқда. Бунга бир қоп ун ҳам олиш қийин-ку. Ёки жуннинг килограмми 90-100 сўмдан. Ўйлайманки, чорвадорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш учун жун ва қоракўл терининг харид нархларини кўриб чиқиш пайти келганга ўхшайди.

Яллабой НУРИДДИНОВ
Пайариқ райони.

● СУРХОНДАРЁ. Ленин номли жамоа хўжалиги телефонларининг биронтаси билан райондан алоқа боғлашнинг иложи бўлмаяпти. Кўпчилик бу нарса атайлаб қилинган бўлса керак, деган фикрга бормоқдалар. Алоқачилар нима дейишаркин?

Сафар АЛИЕВ,
Узун райони.

● ҚАШҚАДАРЁ. Қачон қишлоғимизга автобус қатнайдиган бўларкин, деб умримиз ўтмоқда. Қачонгача яқиндаги транспортга бориш учун етти километр йўл босамиз? Бу ҳақда 18-давлат хўжалиги раҳбарлари ўйлаб кўришса, бўларди.

Умид ОРОЛОВ,
Касби райони.

● ЖИЗЗАХ. Президентимизнинг қишлоқларни газлаштириш ва ичимлик сув билан таъминлаш ҳақидаги фармонлари Шароф Рашидов номли давлат хўжалигида ҳам амалий режалар тадбирига айланмаётганига ҳайронмиз. Қачонгача 500-1000 метрли масофадан сув ташиймиз?!

Тиркаш ПАРДАЕВ, Тўйчи АКРОМОВ ва бошқалар
Жиззах райони.

● СУРАТ ОЛИШГА ОШУФТАЛАР

КАСБИ ЛАВҲАЛАРИ

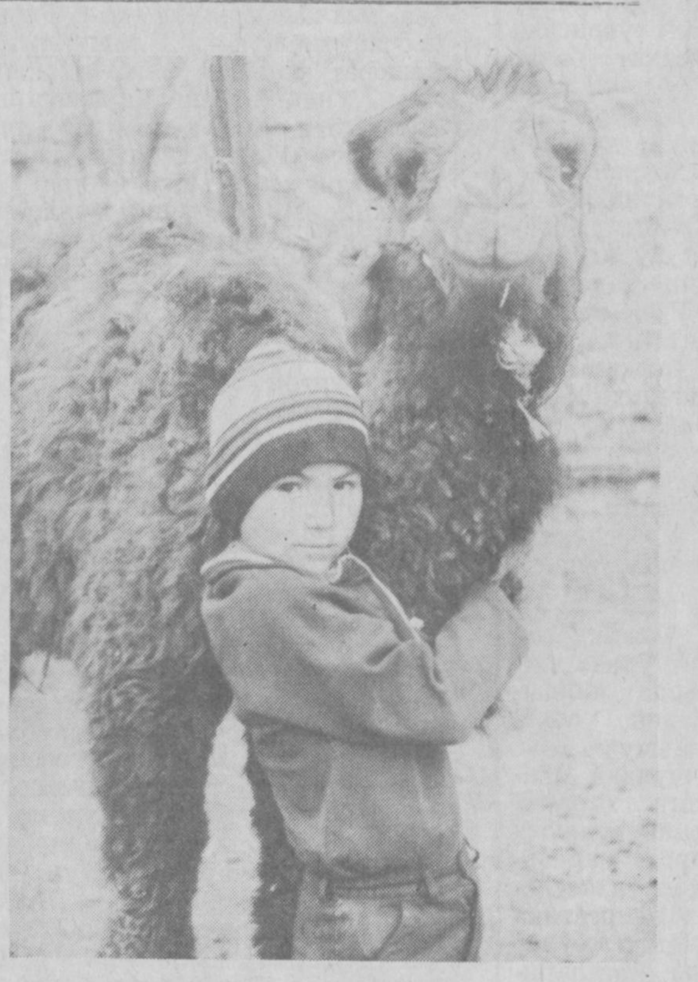

Редакциямизга Касби тумани «Садоқат» рўзномаси махсус фотомухбири Б. Исмоилов жўнатган ушбу суратлар ортига шундай изоҳлар берилган: 1. Бу киши Отақул бобо Эминов бўладилар. Пирибадавлат отахон бугун 96 ёшни қаршиладилар. Унинг 4 ўғли, 3 қизи, 47 набира ва 26 чевараси бор. 2. Бу суратда бугунги баҳор нафаси сезилиб турибди. Касби туманидаги Низомий номли ўрта мактабда бу йил 150 та мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилди. 10-синф ўқувчилари Нилуфар Полвонова ва Улуғбек Бекқуловлар муаллимлари Анвар Шукуров билан янги боғ яратишда ўз ҳиссаларини қўшдилар. 3. Тумандаги «Ғалаба» жамоа ширкат хўжалигида яшовчи Файзуллаевлар хонадонида туяни алоҳида эъзозлашади, парвариш этишади. Оиланинг жажжи фарзанди Фарҳоджон ҳали 3-синфда ўқийди, аммо унинг бўталоққа меҳри ўзгача. Бўталоғини қучиб, эсдалик учун суратга тушгани ҳам шундан.

САВОБЛИ ИШЛАР

БАРКАМОЛЛИК ЙЎЛИДА

Чирчиқ шаҳар ҳокимлиги билан ХДП шаҳар кенгаши ҳамкорликда хайрли ишга қўл уришди. Маҳалла қўмиталари раислари ва фаолларининг биринчи умумшаҳар қурултойи ўтказилди. ХДП шаҳар кенгашининг биринчи котиби О. Соипов маҳалла тарбия маскани, Ватанга муҳаббат гўшаси экани ҳақида мулоҳаза билдирди. Шаҳар ҳокими муовини И. Хожиев эса ёшларни жисмоний ва маънавий баркамол қилиб тарбиялаш соғлом авлодни шакллантиришнинг муҳим омили экани ҳақида сўз юритди. Йиғилишда «Чирчиқ шаҳрининг фахрий оиласи» номини олиш учун ўзига хос саъй-ҳаракатлар бошланганини таъкидланди.

М. ШОЮСУПОВА.

• *Ажаб савдолар*

РЕДАКЦИЯГА «ЖАВОБ» КЕЛДИ

Аслида унга «Ахборот» деб ном қўйишибди. Айнан келтирамиз:

«Ўзбекистон овози» рўзномасининг 4 февраль 1993 йилдаги №25 [!] чоп этилган «Қайтарилган [!] вогонлар» сарлавҳали мақола хусусида.

Ушбу мақола Бухоро вилоят қишлоқ хўжалигига ахрохимиявий хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмасида ўқиб чиқиб, бўлим ва мутахассислар орасида муҳокама қилинди.

1992 йилда вилоят бирлашмаси номига 3790 вагон келган. Минерал ўғитлар юклатилган вагонларни ўз вақтида тушириш чоралари кўрилганига қарамай, Қозоғистон, Украина ва Россия давлатларидан қўшимча, яъни июнь ойларида фондсиз 300 вагон ўғит юборилган.

Бундан бошқа Навоий, Самарқанд, Чирчиқ заводларидан устма-уст ўғитлар кела бошлади, план бўйича вагонлар қабул қилишга жой бўлмади, имконият ҳам йўқ эди. Лекин вагонларни тушириш [!] кеча-кундуз ташкил қилдик. Қўшимча жамоа ва давлат хўжаликларидан 100 га яқин тележка ва ўшанга яраша одам кўпайтирдик. Энг катта базамиз Лоша МРПОси қонун-қоидаларга асосан шу бир суткада 20-25 та вагонни тушириб билади, ҳар куни эса 70-80 тагача ўғитли [!] вагонлар келиб турди. Ўтган йили азотли ўғитларни 103 фоизга бажардик, фосфорли ўғитларни 133 фоизга ва калий ўғитларни ҳам 102 фоизга бажардик.

Ана шу режада зиёд келтирилган ўғитлар айниқса, ғўза ўсиш даврида тўғри келди, шунга қарамасдан хато ва камчиликларга йўл қўйган ўртоқларни қаттиқ жазоладик ва жаримани бир қисмини қонун бўйича тегишли ўртоқлардан ундириб олдик.

Мана ўтган олти ойда жарима бўлгани йўқ, бундан кейин бўлишига йўл қўймаймиз.

И. БАҲРОМОВ,
Бухоро вилоят қишлоқ хўжалигига кимёвий хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмасининг раиси.

РЕДАКЦИЯДАН: Бу ўта антиқа «ахборот»дан олинган хулоса: авваломбор савод масаласида. Чунки аслида гап газетамизнинг 1992 йил 4 февраль сонида босилган «Қантарилган вагонлар» [қайтарилган эмас!] мақоласи устида кетаяпти-да.

Кейин жавобни ўқиб бўлгач, мақтанчоқнинг уйига бор, деганларича бор экан-да, деган хулосага борасан, киши. Ҳаммасини қойиллатган шаввозларни кўринг-а «хато ва камчиликларга йўл қўйганлар жазоланган» миш. Аммо «жазоланганлар» махфий кишилар шекилли-да, йўқса ҳар кимда ҳам худо берган исм бор-ку. Умуман, аниқ айтиш қийин: бу жавомби ёки алжирашми! Гапдонликми ёки ғалаба рапортими!

• *Газетхон илҳоми*

НОМ ҚОЛДИРАРМИШЛАР...

Ҳажвия

Катта ҳаводор хонада «Т» ҳарфи шаклида стол қўйилган. Деразалар ёнидаги гуллар яшнаб турибди. Юқорида темир сандиқ. Эшик ёнида шкаф бор. Ўралган қоғозлар, тартиб билан терилган китоблар жойида . Хона ёруғ, файзли. Туман атамалар комиссияси аъзолари тўрдан, бошқалар деворга тақалган ўриндиқлардан жой олган. Комиссия раиси Узоқ Ўроқов ёнида папкалар. У мажлисни очади.

— Бизга ўн битта ариза-таклиф тушган. Уларни қўллаган ташкилот, қишлоқ шўъроси раҳбарларининг қарори бор. Мана бу папкада давлат банкаси ходимларининг талаби бор. Унда Саркаев яшаган кўчани у кишининг номи билан аталиши сўралган. Хўш ким, нима дейди?

— Мен, — қўл кўтарди барваста йигит, — биласизлар Саркаев менинг отам бўладилар. 22 йил давлат банкасида ишлаб, 6 йилча бошқарувчи бўлганлар. Уруш қатнашчиси.

— Мақсадингиз отангиз номини у яшаган кўчага қўйдиришми? — сўради Ўроқов.

— Шундоқ... муддаони айтдингиз.. инчунин отам улуғ киши бўлганлар.

— Тўғри... Аммо туманни ривожлантириш-у ободонлаштиришга ҳисса қўшганини билмайман, — сўз қотди чўққи соқолли отахон.

— Зокир ота ҳақ гапни айтаяптилар. Отангиз биронта шогирд чиқарганини эслолмайман, — деди кўзойнакли комиссия аъзоси.

— Ҳозир сиз турган кўчанинг номи нима?

— Илгари Чапаев эдк. Ҳозир Хўжаев.

— Энди инқилоб лочинининг номини ўзгартириш қолувди, бўлмайди.

— Нима қилибди? — бўш келмасликка уринди бояги йигит. — Осмон узилиб ерга тушармиди? Биламиз қандай номлар қўйилаётганини. Бизга қолганда пахса девормиди?

— Самандар ака тўғри айтди. Ўғлим, андишанинг оти қўрқоқ бўлмасин. Отангизнинг худо раҳмат қилсин... У киши икки марта қамалганларда...!

— Ленин ҳам қамалмаган киши қолмайди, деган...

— Бўлмаса эшит, болам. — деди Зокир ота. Бир бор маст-аласт қўшни аёл билан тутиб олинган. Кейин порахўрликда қўлга тушган.

— Нима қипти. Отам йигитнинг ишини қилганлар. Еб-ичмаса, кучини кўрсатмаса, айшини сурмаса ҳаётнинг завқи қаёқда қолади. Дунё бор — олди-берди бор.

Йигит авжга чиқаётганини кўрган раис мақсадга кўчди.

— Бошқа гапирувчилар йўқми? Овозга қўяман. Кимда-ким Самандар отанинг таклифига қўшилса, қўл кўтарсин...

Узоқ Ўроқов олдидаги яна бир талабномани ўқиди.

— Мақсад битта, Қўрғонча қишлоғига Тўраев номини беришимиз керак экан, Миришкор деҳқон. 15 йил шу қишлоқда бригада бошлиғи бўлиб ишлаганлар. Кейин қишлоқ шўросига раислик қилганлар.

— Қишлоқ номини ўзгартириб бўлмайди. луқма ташлади комиссия аъзоларидан бири. — Қўрғонча — кичик қўрғон, дегани. У ерда тарихий шахслар ўтган. Бунинг устига Каттатепада археологлар қишлоқнинг тарихини ўрганиш бўйича муҳим ишлар олиб бораяпти.

— Мен қишлоқ шўросининг котиби Ҳазратов бўламан, — деди чеккада ўтирган йигит ўрнидан туриб, — қишлоққа Тўраев номини берса арзийди. У оддий сувчиликдан қишлоқ шўроси раислигигача бўлган катта йўлни босиб ўтган.

Таклиф ўтмай қишлоқ номи ўзгармай қолди. Навбатдаги ариза ўқилади.

— Маиший хизмат корхонаси ходимлари колхоз бозорида узоқ йиллар ишлаган Шаҳрихон опанинг номини абадийлаштиришни сўрабдилар. Бу таклифни қишлоқ шўроси, бозор маъмурияти маъқуллаган. Нима қиламиз?

— Бундан бозоркўмнинг ўзлари умидвор. Тарозихонага опанинг номини қўйилса бўлар, — мулоҳаза айтган бўлди маиший хизмат корхонаси бошлиғи. — Қизлари ҳам шу ерда. Чақираман, рози бўладилар...

Ёш жувонни ичкарига таклиф этишди. Олифта, сочи қирқма, тирноқларигача бўялган жувон кўринди.

— Қани, илтимосингизни айтингчи, Қумрихон, — деди бошлиқ. У нозланиб, кўзларини сузиб, даҳани қочиб гапирди.

— Онам 35 йил бозорда ишлаганлар. Қишни совуқ, саратонни иссиқ демаганлар. Аввал капонда, сўнгра чайқовда, кейинча машина бозорида паттачи бўлганлар. Тарозида ҳам 6-7 йил турдилар. Шу денг у киши: «Тарозихонада гап кўп», дердилар. Тарозихона деворига мармар тахта осиб, расмларини чиздириб қўйилса бас..

— Бунинг иложи йўқ, — эътироз билдирди Ўроқов, — боиси, бунақаси бўлмаган...

— Онамнинг шогирдлари кўп... паттачи, жаллоб, кооперативда ишлаётганлар шогирдлари-да — бўш келмасди жувон ҳамон қийшангларкан.

— Бизлар эмас, чайқовчилар онангиз номини қўяр, — деди киноя билан Зокир ота.

— Шундайми? Вой, бўлаверадими? Раҳмат сизларга!

Қумрихон мамнун жилпанглаб чиқиб кетди.

Раислик қилувчи кейинги таклиф ҳақида сўз очаркан бир йигит тавозе билан сўз олди.

— Отам умр бўйи ўқитувчилик, тўрт йил директорлик ҳам қилганлар. Мактаб жамоаси, колхоз аъзолари у кишининг номларини абадийлаштиришни сўраганлар. Мана 500 имзоли талабнома. Қишлоқ шўросининг қарори, мактаб аҳлининг илтимоси ҳам бор.

— Ҳозир мактаб кимнинг номида?

— Ҳамза номида. Унинг қишлоғимизга келганини бирор киши билмайди.

— Исёнкор шоир, инқилобчи зиёли, драматург, компазиторнинг номини ўзгартиришни ким қўйибди...

— Ўзгартириб бўлади, — деди йигит, — ҳозир ҳамма нарса мумкин...

— Узоқ Ўроқович, — деди ёши етмишларни қоралаб қолган чол зўр-базўр тураркан, — нима мақсадда мажлисга чақиргансиз? Бундоқ кўпнинг фикри билан ҳисоблашингда, Ҳаммасини инкор этаяпсиз. Мактабга Шермамат ака номи берилсин.

Ҳар ким билганича гапирди. Бундай хомталашларга кўникиб қолган Узоқ Ўроқов таклифни овозга қўйди. Икки киши қарши, бир киши бетараф бўлиб таклиф қабул қилинди.

— Қароримизни вилоятда тасдиқлашмайди Ҳамзадай зот номини ўзгартириш муаммо, — деб қолаверди Ўроқов.

Шу пайт телефон жиринглади. Телефон гўшагини кўтарган Узоқ Ўроқов гапираётган кишининг сўзини эшитаркан:

— Марҳамат келинг, фикрингизни айтинг, — деди.

Кўп ўтмай узун бўйли, қавоғи солиқ, ранги ўчган, ёши олтмишлардаги киши салом бериб кирди.

— Мени ҳамма танийди. — деди кира солиб. — Қирқ йил ҳукуматга хизмат қилдим. Асосан раҳбар бўлиб ишладим. Умид билан ҳузурларингизга келдим.

— Мақсадингизни очиқ айтаверинг, Сўфиев ака, — деди Узоқ Ўроқов.

— Ният шуки, вақти-соати келиб, фоний дунёдан ўтиб, чин дунёга рихлат қиламан. Ўшанда менинг номимга сут заводининг номини қўйсангизлар.

Ҳамма жим. Кейин гур этиб кулги кўтарилди.

— Отахон, — деди пастда ўтирган аёл, аввал ўлиб кўрингчи, буёғи бир гап бўлар.

— Йўқ — деди Самандар ака, ном қолдирармишлар... Отга наъал қоқаётганда эшак ҳам оёғини тутган экан...

Хонада қаттиқ кулги кўтарилди. Қизариб-бўзариб кетган Сўфиев одамларга еб қўйгудай қараб, эшикни зарб билан ёпиб, чиқиб кетди. Қаҳ-қаҳа авжга чиқди.

Салоҳиддин СОЛИЕВ.

Сизни қизиқтирган саволлар

МЕҲНАТ ТАЪТИЛИ УЗАЯДИ

● САВОЛ: Мен заводда слесар-сантехник бўлиб ишлайман. Кўп йиллардан бери бизнинг меҳнат таътилимиз 24 иш кунидан иборат эди. Мана икки йилдан бери 18 кунлик меҳнат таътили оламиз. Завод енгил саноат тармоғига қарашли бўлгани учун қўшимча таътил камроқ берилади, деб тушунтиришди. Бироқ, биз ишлаётган иш шароити зарарли. Чунки қудуқ (канализация) ичига тушиб сув, буғ, кислотага дуч келиб, ишлашимизга тўғри келади. Биз 24 кунлик таътилдан фойдаланишимиз мумкинми?

К. ОБИДОВ,
Тошкент.

● **ЖАВОБ:** 1974 йилда тасдиқланган шароити зарарли касбда ишловчилар рўйхатида кўрсатилишича, ер ости иссиқлик ва сув йўллари иншоотларида доимий равишда банд бўлган (назорат ва таъмирлаш) слесарь-сантехник касбидаги ишчиларга шароити зарарли ишда ишлаганлар қатори меҳнат таътилига 6 иш куни қўшилиб, жами таътил муддати 18 иш кунини ташкил этади. Агар сиз ишлаётган завод слесарь-сантехниклар ер ости газ қувурлари (заводга қарашли)ни таъмирлаш билан банд бўлсалар, меҳнат таътилига 12 иш куни қўшилиб, жаъми таътил муддати 24 иш кунига ташкил қилади.

ТУНГИ ИШГА ЖАЛБ ҚИЛИНМАЙДИ

● САВОЛ: Менинг ўғлим 18 ёшга тўлгани йўқ. у кичик корхонада ишлайди. Маъмурият ўғлимни тез-тез тунги сменада ишлатадиган бўлиб қолди. Бу нотўғри десам, кичик корхонада ўзаро келишилган ҳолда иш бажарадилар, дейишди. Шу тўғрими?

С. ТУРДИЕВ,
Тошкент.

● **ЖАВОБ:** Йўқ. Тўғри эмас. Амалдаги қоидага асосан дам олиш кунлари ва тунги ишларга (неча соатни ташкил қилишдан қатъи назар) 18 ёшга тўлмаган ўспиринлар жалб қилиниши мумкин эмас.

ЎҒИРЛАНГАН МОЛ ХАРИД ҚИЛГАНДИМ...

● САВОЛ: Мен яқинда машинамга иккита балон сотиб олган эдим. Кейинчалик билсам, у ўғирланган мол экан. Ҳозир мени жиноий жавобгарликка тортишмоқчи. Шу тўғрими?

К. СОТИБОЛДИЕВ,
Тошкент.

● **ЖАВОБ:** Ҳа, тўғри. Жиноий йўл билан қўлга киритилган мулкни сотиб олувчи у қандай йўл билан қўлга киритилганлигини билмаслиги мумкин. Лекин бу ҳол жавобгарлик масаласини ҳал қилишда эътиборга олинмайди. Бундай ҳаракатлар учун ЎЗЖКнинг 132-моддаси «а» банди билан жавобгарликка тортилиб, у бир йилгача муддатга озодликдан маҳрум этилиши мумкин.

ҚЎШИМЧА ИМТИЁЗ БОР

● САВОЛ: Менинг уч ёш болам бор. Корхона маъмурияти меҳнат таътилини беришда болаларимни инобатга олмасдан қўшимча таътил куни бермаяпти. Мен қўшимча таътил кунлари олишим мумкинми?

К. МИРЗААҲМЕДОВА,
Андижон.

● **ЖАВОБ:** Амалдаги меҳнат қонунига кўра 12 ёшгача икки ва ундан ортиқ болалари бўлган аёллар учун (халқ хўжалигини қайси соҳасида ва тармоғида ишлашларидан қатъи назар) 1981 йилдан эътиборан қўшимча уч кунлик ҳақ тўланадиган таътил берилади. Кўрсатилган таътил аёл кишининг хоҳиши билан унинг учун қулай бўлган бошқа вақтда берилиши ҳам мумкин. Икки ва ундан ҳам кўп 12 ёшгача болали аёллар уч кунлик тўланадиган қўшимча таътилдан фойдаланмаган бўлсалар, у ҳолда ҳар йилги таътил билан бир вақтда ўша йилнинг охирига қадар олишлари керак.

Бундай имтиёз ҳуқуқига эга бўлган аёллар учун уч кунлик таътил бошқа қўшимча таътиллар билан бирга қўшилганда жами таътилнинг давомийлиги 28 календар кундан ошмаслиги керак. 12 ёшгача икки ва ундан ортиқ болалари бўлган аёллар учун болаларга қараб туриш мақсадида иш ҳақи сақланмаганн ҳолда икки ҳафталик қўшимча таътил ҳам берилади.

А. ҲАСАНОВ,
ҳуқуқшунос.

Ғ. ХАЙДАРОВ, М. ИНОМОВ

Тожикистон: халқ фожиаси ва дард-алами

(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида).

Тоғли ўлкада бўлиб ўтган қонли воқеаларнинг бошланиши Душанбе шаҳрининг марказидаги Шоҳидон майдонида 1992 йил апрель ойида бошланган митингдан деб ҳисоблаш расм бўлган. Расман олганда шундай. Лекин Тожикистон фожиасининг заҳарли ва даҳшатли уруғлари унинг тупроғига бу воқеалардан анча илгари ташланган эди. Ўн минглаб кишиларнинг ҳаётини қурбон қилган фуқаролар уруши уруғлар ва гуруҳлар ўртасида анча олдинроқ бошланган бир-бирига қарши туришнинг, кейинроқ эса ислом ақидапарастларининг қонуний сайланган ҳукуматга қарши олиб борган курашларининг оқибати бўлди. Бу уруш ҳаёт-мамот уруши бўлди. Унда мисли кўрилмаган даҳшатли ва ваҳшиёна усуллар қўлланди, буни ҳокимият учун олиб борилган курашнинг мантиқий якуни дейиш мумкин.

Агар гап Тожикистондаги фуқаролар урушининг ҳақиқий сабаблари тўғрисида борадиган бўлса, бу ерда фақат битта хулоса чиқариш мумкин — бу икки мафкура ўртасидаги кураш эди. Бу ерда ақидапарастлик мафкураси билан дунёвий давлат мафкураси ўртасида кураш борди. Унинг қонуний натижаси шундан иборат бўлдики, республика 70 йил мобайнида тараққиётнинг дунёвий йўлига хос бўлган барча афзалликларини баҳолади ва шу йўлни ҳимоя қилди. У орқага, Ўрта асрчилик жаҳолатпарастлигига қайтишга бундан ниҳоятда бешафқат ва ваҳшиёна усуллар қўлланилганига қарамай, мана шу йўлни ҳимоя қилиб қолди. Шу гапларни ҳаммасини умумлаштириб айтадиган бўлсак, Тожикистон ўзига хос синов тожи бўлди, ўз йўлини ўзи белгилаб олаётган Марказий Осиёдаги ёш давлатлар нечоғли мустаҳкамлигига бир синов бўлди.

Аввалги тузум даврида Тожикистон ҳамиша «бир чеккадаги тинч ўлка» деб ҳисоблаб келинар эди. Бу ерда чиндан ҳам миллатлараро ва иқтисодий соҳаларда жиддий муаммолар мавжуд эмас эди. Собиқ марказда мана шундай манзарани кўз олдига келтиришга ҳаракат қилишар эди. Ушбу манзарани вужудга келтириш учун бу томонларга марказлашган тартибда маблағлар, мутахассислар юборилар, улар асосан энергетика гигантларини қуриш билан машғул бўлар эдилар. Бироқ 80-йилларнинг ўрталарига келиб биринчи ташвишли сигнал эшитилди. Ўшанда республика иқтисодиётига бўҳронли ходисалар кучая бошлади, бюджетдаги камомад эса тобора ортиб бормоқда эди.

Бунинг сабаблари кўп жиҳатдан ушбу минтақадаги бошқа республикаларда бораётган жараёнларга ўхшаб кетар эди: мол етказиб берувчилар билан иқтисодий алоқалар тобора кўпроқ узилиб бормоқда, барбод бўла бошлаган СССРда бошланган сиёсий бўҳроннинг аломат-

9.

лари аниқ кўриниб қолган эди. Буларнинг ҳаммаси оддий кишиларнинг ҳаётига ниҳоятда салбий таъсир кўрсатар эди. Турмуш даражаси кескин даражада пасайиб кетди, ишсизлар пайдо бўлди. Адолат юзасидан шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, бундай ишсизлар Тожикистонда илгари ҳам доим кўп бўлиб келган. Аҳолининг ҳаддан ташқари зич жойлашганлиги, унумдор ерларнинг ниҳоят даражада етишмаслиги, Помирда, Кўлоб, Қўрғонтепа вилоятларида ва Гармдаги районлар группасида саноатнинг алоҳида мутлақо йўқлиги минг-минглаб ёш йигит-қизларга ўз куч-ғайратларини ишга солишга имкон бермас эди.

Буларнинг ҳаммаси омма ўртасида норозилик келтириб чиқариши табиий эди. Турли объектив ва субъектив сабабларга кўра республика раҳбарияти ҳам бу муаммоларни ҳал қилишга қодир эмас эди. Ўша кезларда Тожикистон Компартиясининг биринчи секретари Қ. Маҳкамов эди.

У асли Ленинобод вилоятидан бўлиб, анча билимдан иқтисодчи, табиатан юмшоқ ва кўнгилчан одам эди. Унинг атрофидаги кишилар бундан фойдаланишга ҳаракат қилдилар. Москвадан жуда катта ваколатлар билан ушбу тоғли ўлкага юборилган республика Марказий Комитетининг иккинчи серетари П. Лучинский ҳам бу ерда бўхронли тамойиллар ортиб боришга ўз «улушини» қўшди. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш унинг ваколатларига кирар эди. Уруғчилик удумлари кенг қулоч ёзган Тожикистонда эса юқори лавозимларга одамларни тайинлаш, реал ҳокимиятга эга бўлиш жуда юқори баҳоланар эди. Бундан бехабар, маҳаллий анъаналар билан яхши таниш бўлмаган ва бу ернинг ўзига хос хусусиятларини билмайдиган москвалик вакил анчайин ножўя ишлар қилиб қўйди.

Лекин адолат юзасидан шуни таъкидлаб ўтиш керакки, у қўшни Ўзбекистонда бўлгани сингари бу республикада «пахта иши» сингари шов-шувга сабаб бўлган жараёнларга йўл қўймайди. Буни эътиборга олмай бўлмайди.

Маълумки Шарқнинг ўзига хос нозик томонлари бор. Лучинский эса ҳокимият учун курашнинг барча маш-машаларини яхши тушуниб олмади. У ўзи билиб-билмай кадрлар танлашдаги қарор топган мувозанатни бузиб қўйди, бу эса сиёсий курашнинг кучайиб кетишига

10.

олиб келди, республиканинг жанубида ҳам, шимолида ҳам норозиликлар келиб чиқишига сабаб бўлди. Қ. Маҳкамов эса иккинчи секретарнинг қилаётган ишларига қаршилик кўрсата олмади. Худди ана шу муросасозлик позицияси ва «марказ»дан келган вакилга қарши туришдан чўчиб тобора кучга тўлиб бораётган муҳолафатга Кремлнинг Тожикистонга раҳбарлик қилишга қодир эмаслиги тўғрисидан баёнот билан чиқиш учун баҳона бўлди.

Охир оқибатда бу чуқур сиёсий ҳокимият бўҳронига олиб келди. Бошқарувнинг энг юқори эшелонларида бир-бирига бўлган шахсий адоват, орани бузиш ҳоллари авж олиб кетди, раҳбарлар бир-бирларини мутлақо тушунмайдиган бўлиб қолдилар. Ўн йиллар мобайнида вужудга келтирилган давлат тизими 1990 йил февраль ойида Душанбе шаҳрида кучли зарбага учраб зил кетди.

Сиёсий ҳаётда бўшлиқнинг бўлиши эса амалда мумкин эмас. Республикада асосан зиёлилардан ташкил топган мухолафат фаоллик билан шаклланa бошлади. Унинг асосий марказларидан бири Кўлобдаги «Юзма-юз» деб аталган сиёсий клуб бўлди. Бу ерга партия ва комсомол ходимлари, кўзга кўринган функционерлар келиб туришарди. Улар оммавий ахборот воситаларига катта таъсир кўрсатиш кучига эга бўлганликлари сабабли, ўз қўлларида мавжуд бўлган фош қилувчи ҳар хил материалларни дастак қилиб «инқирозга учраган» раҳбариятни олиб ташлашга очиқдан-очиқ даъват эта бошладилар.

Бошқа жойларда бўлгани сингари, бу ерда ҳам янги шароитда тожик халқининг миллий ўзлигини англаши кучайиб борди. Партия ва совет органлари, гарчи айрим тавсиялар берилган бўлсада, бу вазиятдан фойдалана билмадилар ва халқнинг эркинликка чиқиб олган ана шу куч-ғайратини бунёдкорлик сари йўллай билмадилар. Омма фаоллигининг уйғонишини муҳолафат ўз хизмати қилиб кўрсата бошлади, республика раҳбариятини омма олдида Россия ва Кремль манфаатларининг ифодачиси сифатида кўрсатди ва бошқа шу сингари ишларни амалга ошира бошлади. Ҳокимият тизимларини она тилини, тарихни ва маданиятни яхши билмасликда айбловчи мақолалар пайдо бўла бошлади. Раҳбарият вакиллари муҳолафат етакчилари билан кескин баҳс-мунозарага киришишдан ҳайиқдилар ва бу билан жангга кирмасдан туриб жангда ютқизиб қўйдилар.

Тожикистонда демократик ўзгаришларнинг энг фаоллари орасида Рустам Абдураҳимов ҳам бор эди. У Сиёсий клуб ташкилотчиларидан бири ҳисобланарди. Ундаги озодлик туфайли қўлга киритилган тантановор кайфият тезда ўтиб кетди. У энди ислом ақидапарстлари учун демокраик партиялар ва ҳаракатлар ғаразли мақсадларга эришиш йўлида бир восита бўлиб қолганлигини аниқ

11.

англай бошлади. Кейинчалик Абдураҳимов бундай деди: «Муҳолафат Тожикистонда террорга 1978 йилдан бошлаб тайёргарлик кўра бошлаган. Қозикалон ҳамма масжидларга ўз тарафдорлари бўлган ваҳобийларни ўтқазиб, уларнинг аксариятини ақидапарстларнинг таянч пунктларига айлантириб олди.

Масалан, фақат биргина масжиддан икки юз шиша ёндирувчи суюқлик, автомат қурол, жуда кўп миқдорда валюта сақланаётганлиги аниқланган. Мисол учун мулла Абдуҳаффор қотиллар ва гиёҳвандларни тарбия қилган».

Рустам Абдураҳимовнинг ўзи 1992 йил октябрида масжид ичида ваҳшийларча ўлдирилган. Ақидапарастлар ўзларининг ғоявий рақибларидан шу тариқа ваҳшиёна ўч оладилар.

Уни анча вақтгача кузатиб юрадилар. Жуда кўп эҳтиёт чоралари кўрилган бўлишига қарамасдан, Абдураҳимов барибир ақидапарастлар чангалига тушиб қолди. Уни масжидга олиб келдилар. Аввал қўлларини кесиб олдилар. Чиққан қонни тоғорага оқизиб турдилар, сўнгра уни ичишга мажбур қилдилар. Шундан кейин унинг кўзларини ўйиб олдилар. Сўнгра автоматдан ўт очиб, ўқлар билан унинг баданида ҳоч ясадилар ва: «Сен русларга сотилдинг. Мана сенга уларнинг хочи!» — деб бақирдилар. Улар ўзларига қарши бош кўтарган кишилардан шундай ўч олардилар.

...Анъана бўйича Б. Ғафуровдан бошлаб республика биринчи раҳбари қилиб ривожланган Ленинобод вилоятининг вакили сайланиб келинади. Чунончи сўнгги 30—40 йил ичида Хўжанддан чиққан кишилар Марказий Комитетнинг биринчи котиби бўлган эдилар. Бундай анъана бошқа яна бир қатор юқори лавозимларга ҳам тааллуқли эди. Жанубнинг вакиллари раҳбарлик тизимларида бу қадар кўп ўринларни эгалламас эдилар. Маълум вақт ўтгунга қадар улар бундай аҳволга чидаб келдилар. Бунинг устига ҳали уларнинг орасида бир оз бўлса ҳам кўзга ташланадиган шахслар амалда ҳали етишиб чиқмаган эди, бироқ 80-йилларнинг охири ва 90-йилларнинг бошига келиб Тожикистон жанубидаги аҳоли ўртасида ўн йиллар мобайнида таркиб топган бундай аҳволдан норозилик томийиллари кучайиб борди.

12.

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

ҚИЛМИШИГА МУНОСИБ ЖАЗО

Ўтган йил ноябрь ойида бўлган воқеа: қутурган пиёниста бегуноҳ одамни ушлаб олиб, кетма-кет пичоқ ура бошлади, ваҳшиёна зарбалар оқибатида наманганлик шоир Эргаш Ёндош ҳалок бўлди.

Наманган вилоят судида шоирга қилинган ҳужм ҳақидаги иш кўриб чиқилди. Бегуноҳ инсон тасодифан аблаҳнинг қурбони бўлгани аниқланди. Қотил Поп тумани умумий овқатланиш корхонасининг ошпази К. Ҳакимов эди.

Вилоят суди К. Ҳакимовни ўтакетган шафқатсизлик ва безорилик билан одам ўлдиргани учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси 80-моддасининг 2- ва 6-бандларига биноан олий жазо — ўлимга ҳукм қилди.

ТОВЛАМАЧИЛАР ТУМШУҒИДАН ИЛИНДИ

Самарқанддаги «Санноз» фирмаси директорининг муовини С. Солиев хатни ўқидию ғалати бўлиб кетди. Нима қилишини билмай қолди. Орадан кўп вақт ўтмай, яна ўша мазмунда мактуб олди. Солиевнинг уйда ҳам, ишда ҳам ҳаловати қолмади, юрагини ўртаётган гапни бировга айтай деса...

Орадан бир неча кун ўтиб, милицияга мурожаат этишдан бошқа чора йўқлигини англади. Номаълум кимсалар «Агар 400 минг сўм бермасанг ўзингдан кўрасан,» деб дўқ уришаётган эди.

Милиция ходимлари тезда тадбир белгилади. Жабрланувчи айтилган маблағни топшириш учун товламачиларга учрашиш вақти ва жойини хабар қилди. С. Солиев айтилган пулни бераётган пайтда фирибгарлар қўлга олинди. Маълум бўлишича, «Санноз» фирмаси директори Илҳом Бурҳонов, ишсиз дайдиб юрган Аслиддин Назруллаев ва ашғабатлик Абдурасул Каримов шу қабиҳ ишга қўл урган экан. Энди улар қонун олдида жавоб берадилар.

(ЎзА).

• *Йўл назоратчилари ҳаётидан*

САФАРИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

Қонун ҳамма учун баробар. Бу сўзлар замирида чуқур маъно бор. Айниқса, кимки йўл қоидасини бузса, у қандай лавозимда ишламасин барибир авваломбор, ўзига қолаверса атрофдагиларга зарар етказади. Ҳатто инсон ҳаётига хавф туғилиши мумкин.

Шу боис ҳам Қибрай район давлат автомобиль назорати бўлими ходимлари хушёрликни тобора ошириб, йўл ҳаракати қоидалари бажарилишини қаттиқ назорат қилишаётир. Улар асосан «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасидан Чирчиқ шаҳригача бўлган масофадаги йўлни назорат қилиб хавфсизликни таъминлайдилар. Бу ерда 25 нафар эпчил, хушёр йигитлар хизмат қилади.

Бўлинма бошлиғи, милиция майори Ўткир Жалиловнинг айтишича, шу йил бошидан бери бу йўлда иккита хавфли жиноятчи қўлга туширилди. Йўл ҳаракати қоидаларини бузувчи фуқаролар ҳам ким бўлишидан қатъий назар жазоланяпти. Шу пайтгача бундай қоидабузарлардан 1580 киши ушланиб, тегишли жазо берилди. Шу боис анчагина фалокатларнинг олди олинди.

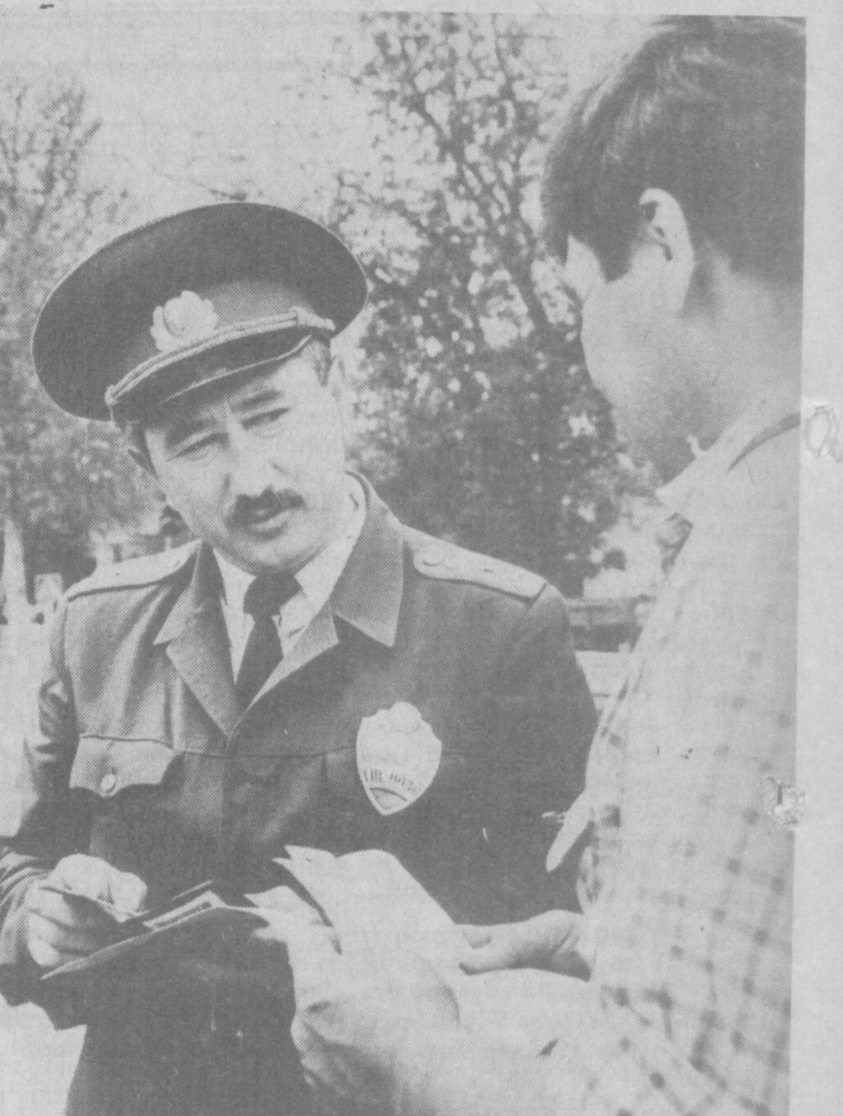

Бўлимда ўз ишининг устаси, деб ном олган йўл назоратчилари сафи кенгайиб бормоқда. Эрмат Нурхонов ана шундай чапдаст йигитлардан бири. У ушбу бўлимда 1988 йилдан бери меҳнат қилади. Шу вақт ичида кўпгина авария холатлари олдини олишга эришди. Ундан ҳайдовчилар ҳам ҳафа бўлишмайди. Чунки у ширинсўз. Абдуҳамид Мусаев, Бобур Туганов, Фарҳод Жўраевлар ҳам ҳамкасбидан қолишмайди.

Суратларда: 1. Қибрай район давлат автомобиль назорати бўлими биноси. 2. Катта назоратчи Эрмат Нурхонов қоидани бузган ҳайдовчи билан мулоқотда. 3. Ходимлардан Абдуҳамид Мусаев, Бобур Туганов ва Фарҳод Жўраев иш устида.

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар.

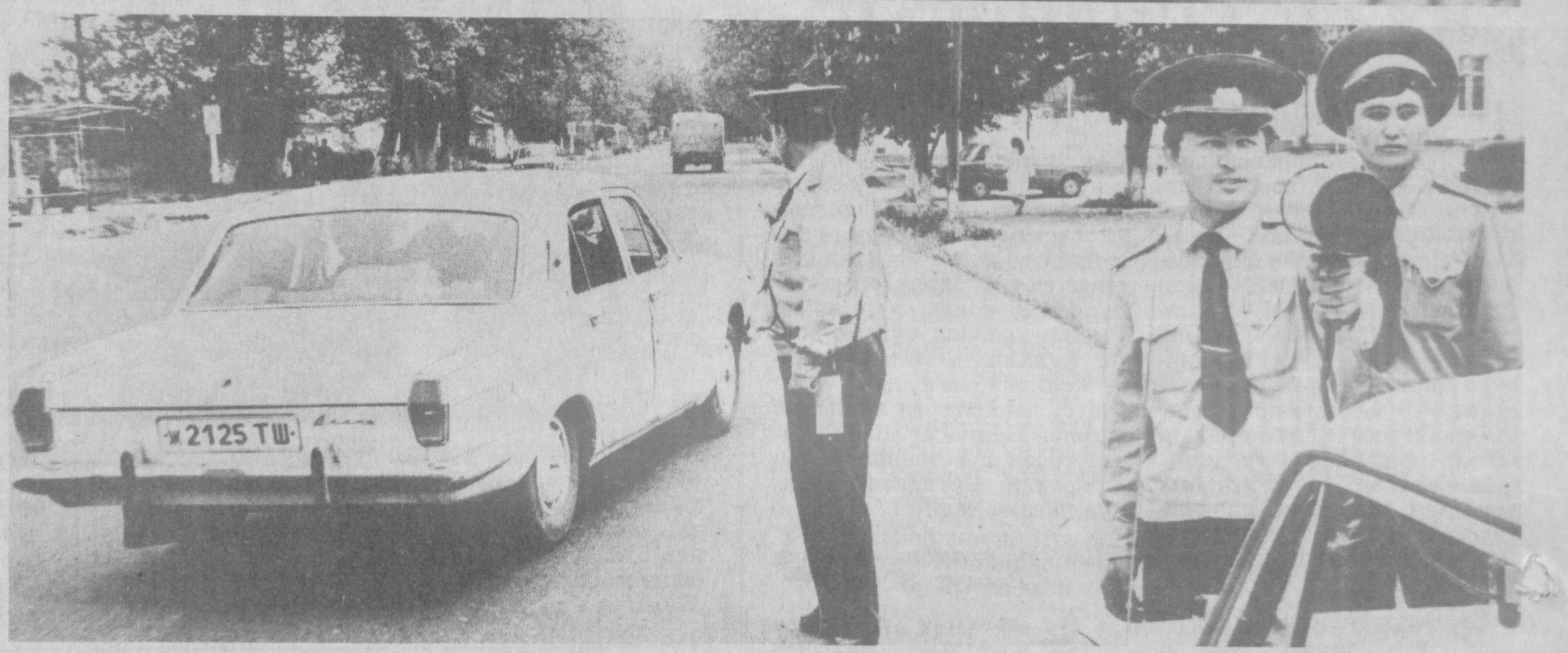

Ўзбекистон овози

ХАРЧИНОМА

А. Р. БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕХНИКА ДОРИЛФУНУНИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ДОКТАРАНТУРА ВА АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДОКТОРАНТУРА:

010419 — Полимерлар физикаси.
050201 — Машинасозликда материалшунослик.
051113 — Табиий муҳит, моддалар, материаллар ва буюмларни текшириш асбоблари ва усуллари.
051301 — Техникавий тизимларда бошқарув.
051708 — Кимёвий технология жараёнлари ва аппаратлари.

АСПИРАНТУРА:

010101 — Математикавий таҳлил.
010204 — Шаклан ўзгарувчан қаттиқ жисм механикаси.
010205 — Суюқлик, газ ва плазма механикаси.
010404 — Физикавий электроника.
010407 — Қаттиқ жисм физикаси.
010410 — Яримўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси.
010419 — Полимерлар физикаси.
020016 — Кимё ва композицион материаллар.
040004 — Геотектоника.
040012 — Фойдали қазилма конларини излаш ва қидиришнинг геофизикавий усуллари.
040017 — Нефть ва газ жойлашган ерларни қидириш ва аниқлаш.
050201 — Машинасозликда материалшунослик.
050202 — Машинасозлик ва машина деталлари.
050204 — Машиналарда ишқаланиш ва ейилиш.
050218 — Механизмлар ва машиналар назарияси.
050301 — Механикавий ва физикавий-техникавий ишлов бериш жараёнлари, дастгоҳлар ва асбоблар.
050305 — Босим билан ишлов бериш жараёнлари ва машиналари.
050701 — Учиш аппаратларининг иссиқлик двигателлари.
050901 — Электр машиналари.
050903 — Электр техника мажмуалари ва тизимлари.
050905 — Назарий электротехника.
051113 — Табиий муҳит, моддалар, материаллар ва буюмларни текшириш асбоблари ва усуллари.
051301 — Техникавий тизимларда бошқарув.
051305 — Ҳисоблаш техникаси ва бошқарув тизимларининг элементлари ва қурилмалари.
051306 — Автоматлаштирилган бошқарув тизимлари.
051307 — Автоматлаштирилган технология жараёнлари ва ишлаб чиқаришлар (жумладан, тармоқлар бўйича).
051313 — Ҳисоблаш машиналари, мажмуалари, тизимлари ва тармоқлари.
051316 — Илмий тадқиқотларда ҳисоблаш техникасини математикавий моделлаштириш ва математикавий усулларни қўллаш.
051402 — Электр станциялари, тармоқлар, электр қуввати тизимлари ва уларни бошқариш.
051404 — Саноат иссиқлик энергетикаси.
051410 — Гидроэлектр станциялари ва гидроэнергетика қурилмалари.
051501 — Маркшейдерлик.
051510 — Қудуқларни бурғулаш.
051601 — Металлшунослик ва металларга иссиқ ҳолда ишлов бериш.
051708 — Кимёвий технология жараёнлари ва аппаратлари.
052004 — Қишлоқ хўжалиги ва гидромелиоратив машиналар.
070002 — Ватан тарихи.
080001 — Сиёсий иқтисод.
080005 — Халқ хўжалиги ва унинг тармоқларида иқтисод, режалаштириш, бошқаришни ташкил қилиш.
090001 — Диалектика тарихий фанлари.
090002 — Социалистик илмий назария.
090004 — Эстетика.
190001 — Умумий психология.

Аризалар 1 майдан 30 майгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари июнь ойида ўтказилади. Имтиҳон дастурлари 1) махсус фан; 2) фалсафа, 3) чет тилидан олий ўқув юртлари дастури хажмида тузилган.

Бошқа шаҳардан келганлар аспирантурага қабул қилингандан кейин ётоқхона билан таъминланади.

Қуйидаги ҳужжатлар қабул қилинади: ректор номига ариза, ходимларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа (3х4 см, ҳажмидаги иккита фотосурат билан), таржимаи ҳол, тавсиянома-тавсифнома, эълон қилинган илмий ишлари рўйхати (ёки мутахассислиги бўйича реферат), олий ўқув юртини битирганлиги тўғрисида диплом нусхаси ва синов қайдномасидан кўчирма, 2,2 намунадаги гувоҳнома (номзодлик имтиҳонларини топширганлар учун).

Ҳужжатларни қуйидаги манзилга юборилсин: 700095, Тошкент шаҳри, Университет кўчаси, 2-уй. ТошДТД, 413-хона, докторантура ва аспирантура бўлими.

ТЕЛЕФОН: 46-87-82.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН

«Саодат» журнали жамоаси Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни бош директори Ислом Шомуротович Шоғуломовга ўғли

Алишер ШОҒУЛОМОВ

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Саодат» журнали жамоаси Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасининг раиси Рустам Шомуротович Шоғуломовга ўғли

Эркин ШОҒУЛОМОВ

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Коммерческий вестник» ҳафталик газетаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитаси раиси Р. Ш. Шоғуломовга ўғли

Эркин ШОҒУЛОМОВнинг

фожиали вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади, ҳамдардлик билдиради.

«Коммерческий вестник» ҳафталик газетаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамаси Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни Бош директори И. Ш. Шоғуломовга ўғли

Алишер ШОҒУЛОМОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси девони жамоаси ва Ўзбекистон маданият ходимлари касаба уюшмаси марказий қўмитаси матбуотда давлат сирини сақлаш инспекцияси бошлиғи Э. С. Комиловга волидаи муҳтарамаси

Муҳаррам ҚОРАБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

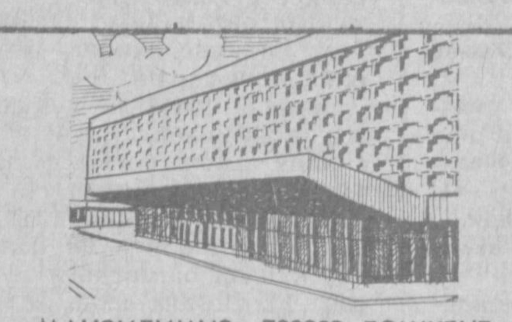

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 ТОШКЕНТ, ГСП, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ 32-УЙ.

МУАССИСЛАР:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ
Бош муҳаррир
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»
РЕДАКЦИЯЛАР:
Иқтисодий ҳаёт — 33-47-80, 32-53-14.
Ижтимоий ҳаёт — 33-21-43, 32-53-16.
Жиноятчиликка қарши кураш — 33-76-04, 32-26-70.
Вилоят мухбирлари — 33-12-16, 32-57-20.
Хатлар, ахборот ва спорт — 33-12-56, 32-55-16.
«Осиё бозори» — 33-41-89, 32-55-70.
Котибият — 33-72-83, 32-53-06.
Эълон ва билдирувлар — 32-54-12.
Шароф Рашидов фонди — 33-20-36, 32-54-35.
Қабулхона — 32-55-15.
ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ:
Андижонда — 4-48-85; Бухорода — 3-96-12; Гулистонда — 2-26-22; Жиззахда — 3-31-86; Қаршида — 3-25-79; Нукусда — 2-42-62; Самарқандда — 35-22-90; Урганчда — 6-72-60; Термизда — 2-23-01.
Навбатчи муҳаррир: А. ПЎЛАТОВ.

● Бирорта ҳам хат редакция эътиборидан четда қолмайди.
● Эълонлар кечиктирмай чоп этишга кафолат берилади.
● Қўлёзмалар ҳажми чекланмайди.
● Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматда босилади.
Ҳажми 2 босма табоқ, тиражи 165.896 нусха
Босишга топшириш вақти — 21.00, топширилди — 20.40.
Г—221. № 80.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси 41-уй. 1 2 3 4 5 6.